

Kulturutskottets betänkande 2022/23:KrU2

En förstärkt spelreglering

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen bifaller motionsyrkanden om avslag på propositionen i de delar som rör krav på måttfullhet vid marknadsföring av spel samt uppsägning av överenskommelsen mellan Konungariket Sverige och Republiken Finland om automatspel på passagerarfartyg i reguljär linjetrafik mellan Sverige och Finland och i den del som innebär en följdändring med anledning av avslaget. Utskottet föreslår att riksdagen bifaller propositionens lagförslag i övrigt. Lagändringarna i fråga om tillstånd för spelprogramvara föreslås träda i kraft den 1 juli 2023. Övriga lagändringar föreslås träda i kraft den 1 januari 2023. Utskottet föreslår avslag på övriga motionsyrkanden.

I betänkandet finns 14 reservationer (S, SD, V, C, MP) och två särskilda yttranden (S, V).

Behandlade förslag

Proposition 2021/22:242 En förstärkt spelreglering.

Cirka 20 yrkanden i följdmotioner.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	6
Ärendet och dess beredning.....	6
Bakgrund	6
Pågående arbete.....	6
Propositionens huvudsakliga innehåll	7
Utskottets överväganden.....	8
Inledning.....	8
Propositionens lagförslag	8
Framtida utformning av lagstiftningen	17
Reservationer	27
1. Krav på måttfullhet vid marknadsföring av spel, punkt 1 (S, V, MP) ..	27
2. Bonuserbudande, punkt 2 (SD)	28
3. Kassaregister för förströelsespel, punkt 3 (C).....	29
4. Överenskommelsen mellan Sverige och Finland om automatspel , punkt 4 (S).....	30
5. Riskklassificering av spel, punkt 8 (V, MP).....	31
6. Information om kunders ekonomi och hälsa, punkt 9 (SD).....	32
7. Förbud mot att erbjuda spel på kredit, punkt 10 (SD)	33
8. Spelpaus, punkt 11 (SD).....	33
9. Spelpaus, punkt 11 (V).....	34
10. Spelpaus, punkt 11 (MP)	35
11. Restaurangkasinon, punkt 12 (V)	36
12. Måttfullhet vid marknadsföring av spel , punkt 13 (V)	36
13. Lotteri- och kasinoliknande inslag i dataspel, punkt 14 (SD).....	37
14. Allmännyttiga lotterier, punkt 16 (SD).....	38
Särskilda yttranden	40
1. Krav på måttfullhet vid marknadsföring av spel, punkt 1 (S).....	40
2. Krav på måttfullhet vid marknadsföring av spel, punkt 1 (V)	41
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	42
Propositionen	42
Följdmotionerna	42
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	45
<i>Bilaga 3</i>	
Skatteutskottets yttrande 2022/23:SkU3y	59

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Regeringens lagförslag

1. Krav på måttfullhet vid marknadsföring av spel

Riksdagen avslår regeringens förslag till lag om ändring i spellagen (2018:1138) i de delar det avser 15 kap. 1 §.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2021/22:4759 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkande 7 och
2022/23:12 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkande 1 och
avslår proposition 2021/22:242 punkt 5 i denna del.

Reservation 1 (S, V, MP)

2. Bonuserbjudande

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i spellagen (2018:1138) i de delar det avser 14 kap. 9 §.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2021/22:242 punkt 5 i denna del och avslår motion
2021/22:4761 av Jonas Andersson i Lingham m.fl. (SD) yrkande 1.

Reservation 2 (SD)

3. Kassaregister för förströelsespel

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2021/22:242 punkt 4 och avslår motion
2021/22:4758 av Catarina Deremar m.fl. (C) yrkande 1.

Reservation 3 (C)

4. Överenskommelsen mellan Sverige och Finland om automatspel

Riksdagen

a) godkänner inte att överenskommelsen mellan Konungariket Sverige och Republiken Finland om automatspel på passagerarfartyg i reguljär linjetrafik mellan Sverige och Finland (SÖ 1979:40) sägs upp,

b) avslår regeringens förslag till lag om ändring i spellagen (2018:1138).

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2021/22:4758 av Catarina Deremar m.fl. (C) yrkande 2 och
2022/23:12 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkande 5 och
avslår proposition 2021/22:242 punkterna 1 och 6.

Reservation 4 (S)

5. Lagförslaget i övrigt

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om upphävande av lagen (1982:636) om anordnande av visst automatspel,
 2. lag om skyldighet att lämna uppgifter om utvecklingen på spelmarknaden,
 3. lag om ändring i spellagen (2018:1138),
 4. lag om ändring i lagen (2018:1139) om skatt på spel, i de delar som inte omfattas av utskottets förslag ovan.
- Därmed bifaller riksdagen proposition 2021/22:242 punkterna 2, 3, 5 i denna del och 7.

Framtida utformning av lagstiftningen

6. Matchfixning

Riksdagen avslår motion

2021/22:4759 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkande 5.

7. AB Svenska Spel

Riksdagen avslår motion

2021/22:4759 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkandena 3 och 4.

8. Riskklassificering av spel

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:4755 av Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V) yrkande 1 och

2021/22:4760 av Roland Utbult m.fl. (KD).

Reservation 5 (V, MP)

9. Information om kunders ekonomi och hälsa

Riksdagen avslår motion

2022/23:12 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkande 3.

Reservation 6 (SD)

10. Förbud mot att erbjuda spel på kredit

Riksdagen avslår motion

2021/22:4761 av Jonas Andersson i Linghem m.fl. (SD) yrkande 3.

Reservation 7 (SD)

11. Spelpaus

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:4755 av Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V) yrkande 4,

2021/22:4759 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkande 1 och

2022/23:12 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkande 4.

Reservation 8 (SD)

Reservation 9 (V)

*Reservation 10 (MP)***12. Restaurangkasinon**

Riksdagen avslår motion

2021/22:4755 av Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V) yrkande 3.

*Reservation 11 (V)***13. Måttfullhet vid marknadsföring av spel**

Riksdagen avslår motion

2021/22:4755 av Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V) yrkande 2.

*Reservation 12 (V)***14. Lotteri- och kasinoliknande inslag i dataspel**

Riksdagen avslår motion

2022/23:12 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkande 2.

*Reservation 13 (SD)***15. Översyn av bonusmöjligheterna**

Riksdagen avslår motion

2021/22:4759 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkande 2.

16. Allmännyttiga lotterier

Riksdagen avslår motion

2021/22:4761 av Jonas Andersson i Lingham m.fl. (SD) yrkande 2.

*Reservation 14 (SD)***17. Utvärdering av spellagen**

Riksdagen avslår motion

2021/22:4759 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkande 6.

Stockholm den 17 november 2022

På kulturutskottets vägnar

Amanda Lind

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Amanda Lind (MP), Robert Hannah (L), Lawen Redar (S), Kristina Axén Olin (M), Lars Mejern Larsson (S), Angelika Bengtsson (SD), Azadeh Rojhan (S), Emma Ahlström Köster (M), Jonas Andersson (SD), Ewa Pihl Krabbe (S), Peter Ollén (M), Vasiliki Tsouplaki (V), Roland Utbult (KD), Catarina Deremar (C), Runar Filper (SD), Leonid Yurkovskiy (SD) och Annette Rydell (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2021/22:242 En förstärkt spelreglering samt ca 20 yrkanden i motioner som lämnats med anledning av propositionen. Regeringens förslag till riksdagsbeslut och förslagen i motionerna finns i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

Till ärendet bifogas ett yttrande från skatteutskottet (bilaga 3).

En skrivelse har kommit in i ärendet från Ålands landskapsregering (dnr 721-2022/23).

I propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till den tidigare regeringens beslut om propositionen.

Bakgrund

Den svenska spelmarknaden omreglerades den 1 januari 2019 när den nya spellagen (2018:1138) trädde i kraft efter förslag i propositionen En omreglerad spelmarknad (prop. 2017/18:220). Syftet med omregleringen var bl.a. att återta kontrollen över spelmarknaden, stärka kanaliseringen till erbjudanden från ansvarsfulla, tillförlitliga och kontrollerbara aktörer och skydda svenska konsumenter från olicensierat spel. Den nya spelregleringen bygger på ett licenssystem där alla som agerar på den svenska spelmarknaden ska ha en licens och aktörer utan licens ska stängas ute. Regleringen är tillämplig på allt spel som tillhandahålls i Sverige, även spel över internet som riktas till den svenska marknaden. Genom omregleringen ersattes den tidigare monopolmodellen med en reglering som i stället bygger på att spelmarknaden delas upp i en konkurrensutsatt del, en del som är förbehållen spel för allmännyttiga ändamål och en del som är förbehållen staten.

Pågående arbete

Den förra regeringen överlämnade den 9 juni 2022 lagrådsremissen Åtgärder för att säkerställa en sund och säker spelmarknad till Lagrådet.

I lagrådsremissen föreslås åtgärder för att motverka manipulation av resultat inom sport, s.k. matchfixning. Åtgärderna omfattar bl.a. utökade möjligheter för licenshavare och idrottsförbund att behandla personuppgifter inom ramen för arbetet mot matchfixning, en möjlighet att meddela föreskrifter om kontrollrutiner för att upptäcka och motverka matchfixning och en skyldighet för licenshavare att på begäran av Polismyndigheten lämna alla uppgifter som behövs för en utredning om brott i samband med spel. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2023.

Regeringen har aviserat att en proposition ska lämnas i december 2022.

Vidare har en särskild utredare tillsatts för att föreslå åtgärder som motverkar riskfylld kreditgivning och överskudsättning (dir. 2021:108). Utredningen ska bl.a. överväga och, om inte starka skäl talar emot det, föreslå ett system för skuldregister. Utredningen ska också överväga och vid behov föreslå åtgärder för att förhindra att förbud mot att erbjuda spel på kredit kan kringgås genom att erbjuda betalningslösningar från en tredje part. Uppdraget ska redovisas senast den 3 maj 2023.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I proposition föreslås åtgärder för att stänga ute olicensierat spel från den svenska spelmarknaden. Bland annat föreslås krav på tillstånd för spelprogramvara, förbud mot att främja olovligt spel samt utökad förbud mot reklam för olicensierat spel.

Det föreslås också åtgärder för att minska skadeverkningarna av spel om pengar, bl.a. ett justerat krav på måttfullhet vid marknadsföring av spel till konsumenter och en möjlighet att ingripa med marknadsstörningsavgift mot överträdelser av spellagens (2018:1138) förbud mot att skicka viss direktreklam.

Vidare föreslås en ny lag med en uppgiftsskyldighet för licens- och tillståndshavare för att öka möjligheterna att följa utvecklingen på spelmarknaden, en utökad möjlighet att meddela undantag från de tekniska kraven, regler om att en utgången licens ska fortsätta gälla under prövningen av en ansökan om förnyad licens samt anpassade regler om bonuserbudanden för licenshavare som enbart tillhandahåller spel för allmännyttiga ändamål.

I propositionen föreslås också att lagen (1982:636) om anordnande av visst automatspel ska upphävas, att överenskommelsen mellan Sverige och Finland om automatspel på passagerarfartyg i reguljär linjetrafik mellan Sverige och Finland (SÖ 1979:40) ska sägas upp, att spellagen inte ska tillämpas på spel ombord på utländska fartyg som befinner sig i oskadlig genomfart och att en definition av svenskt speldeltagande ska införas i lagen (2018:1139) om skatt på spel.

Slutligen föreslås vissa mindre ändringar i spellagen och en följdändring i skatteförfarandelagen (2011:1244).

Lagändringarna föreslås i fråga om tillstånd för spelprogramvara träda i kraft den 1 juli 2023. Ändringarna till följd av uppsägelsen av överenskommelsen mellan Sverige och Finland föreslås träda i kraft den dag som regeringen bestämmer. Övriga ändringar föreslås träda i kraft den 1 januari 2023.

Utskottets överväganden

Inledning

Betänkandet är disponerat så att utskottet inleder med att kort redogöra för propositionens lagförslag samt behandla de motioner där det yrkas att riksdagen ska avslå propositionen i vissa delar. Därefter behandlas motioner som innehåller förslag på tillkännagivanden till regeringen i frågor som anknyter till lagförslagen.

Propositionens lagförslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår propositionens förslag till lagändring om krav på måttfullhet vid marknadsföring av spel samt om att överenskommelsen mellan Sverige och Finland om automatspel ska sägas upp och följdändring i spellagen i denna del. Därmed bifaller riksdagen motionsförslag om att inte justera krav på måttfullhet vid marknadsföring av spel och att inte säga upp överenskommelsen mellan Sverige och Finland om automatspel. Riksdagen antar propositionens övriga lagförslag. Därmed avslår riksdagen motionsförslag om bonusbegränsningar samt krav på kassaregister vid förströelsespel.

Jämför reservation 1 (S, V, MP), 2 (SD), 3 (C) och 4 (S) samt särskilt yttrande 1 (S) och 2 (V).

Propositionen

Åtgärder för att stänga ute olicensierat spel från den svenska spelmarknaden

I propositionen föreslås ett krav på tillstånd för den som tillverkar, tillhandahåller, installerar eller ändrar spelprogramvara för vadhållning online och kommersiellt onlinespel. Ett krav på tillstånd för spelprogramvara skulle bidra till att försvåra tillhandahållandet av olicensierat spel på den svenska spelmarknaden. En tillståndsreglering ger Spelinspektionen andra möjligheter än i dag att ställa krav på och direkt vända sig till spelprogramvaruutvecklaren för att förhindra att dennes spel används i samband med olovligt spel. I propositionen föreslås att licenshavaren även fortsättningsvis ska ansvara för att spelet och spelutrustningen överensstämmer med gällande regler. Programvara och aktörer ska omfattas av tillståndskravet.

Tillstånd för spelprogramvara ska få ges till den som bedöms ha den kunskap, erfarenhet och organisation som krävs för att driva verksamheten och

kan antas komma att göra detta i enlighet med lag och andra författningar som reglerar verksamheten. Tillstånd ska inte få ges till den som är i konkurs, är under 18 år eller har förvaltare. Ett tillstånd ska vidare få förenas med villkor för hanteringen av spelprogramvaran. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om vilka handlingar och uppgifter som ska lämnas in i samband med en ansökan om tillstånd.

En tillståndshavare ska inte få tillverka, tillhandahålla, installera eller ändra spelprogramvara åt någon som saknar nödvändig licens enligt spellagen. En licenshavare måste också se till att spelprogramvaran som används är tillverkad, tillhandahållen, installerad eller ändrad av någon med tillstånd.

Ett tillstånd för spelprogramvara föreslås avse en viss tid men högst fem år. Vid överträdelser ska Spelmyndigheten, på motsvarande sätt som mot licenshavare, få vidta tillsynsåtgärder mot en tillståndshavare och besluta att tillståndshavaren i vissa fall ska betala en sanktionsavgift. Sanktionsavgiften ska uppgå till som lägst 5 000 kronor och högst 10 procent av verksamhetens omsättning det närmast föregående räkenskapsåret. Om överträdelsen har skett under det första verksamhetsåret, eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga, ska omsättningen få uppskattas. Endast omsättning från tillståndspliktig verksamhet ska beaktas vid beräkningen. När sanktionsavgiftens storlek beslutas ska särskild hänsyn tas till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått. Avgiften får sättas ned helt eller delvis om överträdelsen är ringa eller ursäktlig eller om det annars med hänsyn till omständigheterna framstår som oskäligt att ta ut avgiften.

Det föreslås vidare att det ska vara förbjudet att i yrkesmässig verksamhet eller annars i förvärvssyfte främja deltagande i otillåtet spel eller spel som tillhandahålls utan nödvändig licens.

Förbudet i spellagen mot att sända reklam för spel som tillhandahålls av någon som saknar nödvändig licens enligt spellagen föreslås vidare utvidgas till att också gälla utlandsbaserade medietjänstleverantörer och sådan reklam som tillhandahålls av en leverantör av en videodelningsplattform före, under eller efter användargenererade videor eller tv-program.

Åtgärder för att minska skadeverkningarna av spel – krav på måttfullhet vid marknadsföring av spel

I propositionen görs bedömningen att det inte bör införas ett krav på särskild måttfullhet men att det nuvarande måttfullhetskravet bör justeras. I propositionen anförs att den närmare innebörden av måttfullhetskravet även fortsättningsvis bör utvecklas genom praxis. Det finns, enligt propositionen, däremot skäl att förtydliga i spellagen att det vid den helhetsbedömning som ska göras ska tas särskild hänsyn till hur riskfyllt det spel som marknadsförs är.

År 2018 tog Folkhälsomyndigheten fram ett faktablad med en redogörelse för hur myndigheten mäter hur riskfyllt ett spel är (Vad gör spel riskfyllt?). Av faktabladet framgår att faktorer som kan beaktas vid bedömningen bl.a. är

spelets hastighet, insatsmöjligheter, ljud- och ljuseffekter, tillgänglighet, återbetalningsintervall och kontinuitet. Uppräkningen i tidigare förarbeten av vad som kan beaktas vid bedömningen av om en marknadsföringsåtgärd är måttfull är inte uttömmande enligt det föreslagna justerade kravet (jfr prop. 2017/18:220 s. 328).

I propositionen föreslås att det ska framgå av spellagen att det ska göras en helhetsbedömning för att avgöra om marknadsföringen är måttfull. Vid bedömningen ska särskilt beaktas hur stor risk det aktuella spelet innebär att utveckla spelproblem och i vilken utsträckning marknadsföringen riskerar att nå personer under 18 år.

Vidare föreslås att överträdelser av spellagens förbud mot att skicka direktreklam till avstängda spelare ska kunna leda till att en licenshavare måste betala en marknadsstörmingsavgift.

En uppgiftsskyldighet i fråga om utvecklingen på spelmarknaden

Det föreslås vidare en ny lag med en skyldighet för den som är licens- eller tillståndshavare enligt spellagen att lämna uppgifter om utvecklingen på spelmarknaden föreslås införas.

Den myndighet som regeringen bestämmer ska följa och informera om utvecklingen på spelmarknaden. Skyldigheten för licens- och tillståndshavare att lämna uppgifter ska omfatta uppgifter om ett visst spel som den ansvariga myndigheten behöver för att följa utvecklingen på spelmarknaden. Med spel ska avses detsamma som i spellagen. Uppgiftsskyldigheten ska inte omfatta uppgifter som utgör del i utredning i enskilda ärenden som rör tillämpning av spellagen eller uppgifter som utgör personuppgifter.

Den ansvariga myndigheten ska få förelägga en licens- eller tillståndshavare enligt spellagen att lämna de uppgifter om ett visst spel som myndigheten behöver för att följa utvecklingen på spelmarknaden. Ett föreläggande ska få förenas med vite. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om regelbundet återkommande uppgiftsskyldighet. Den ansvariga myndighetens beslut om föreläggande enligt den nya lagen ska få överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd ska krävas vid överklagande till kammarrätten.

Licensers giltighet under prövningen av förnyad licens

I propositionen föreslås vidare regler om att en utgången licens enligt spellagen ska fortsätta att gälla om licenshavaren ansöker om förnyad licens. En förutsättning för fortsatt giltighet ska vara att ansökan kommer in senast fyra månader före utgången av giltighetstiden för den licens som förlängningen avser. Licensen ska fortsätta att gälla längst till dess att spelmyndigheten beslutar om den nya ansökan.

Anpassade regler om bonuserbjudanden

Enligt den nuvarande 14 kap. 9 § spellagen får en licenshavare endast vid det första tillfället en spelare spela på något av licenshavarens spel erbjuda eller lämna bonus. Enligt 2 kap. 3 § 3 avses med begreppet bonus i lagen rabatt eller liknande ekonomiskt incitament som är direkt kopplat till spelet. Av 21 kap. 13 § 4 spellagen framgår att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om förutsättningar för en licenshavares erbjudande av bonus enligt 14 kap. 9 §. I 11 kap. 6 § spelförordningen (2018:1475) finns ytterligare regler om bonuserbjudanden. Införandet av bonusbegränsningen i 14 kap. 9 § spellagen motiverades med att det är mycket problematiskt att bonuserbjudanden lockar spelare med problem att fortsätta sitt spelande och upprätthåller spelandet på ett sätt som kan anses ohälsosamt. Ett totalt förbud ansågs dock väl långtgående och oproportionerligt. Det ansågs därför rimligt att låta en licenshavare erbjuda en bonus vid det första speltillfället (prop. 2017/18:220 s. 155). Bonusbegränsningen gäller för alla licenshavare oavsett vilka spelprodukter eller vilken bonus licenshavaren erbjuder.

I propositionen föreslås nu att det införs ett undantag från bonusbegränsningen i spellagen för spel för allmännyttiga ändamål.

Undantaget motiveras av att förbudet mot att erbjuda bonus vid mer än ett tillfälle är en konsumentskyddande regel som särskilt syftar till att förhindra att spelare med problem lockas till spel eller till att fortsätta att spela. De olika verksamheter som omfattas av spellagen medför dock skilda risker ur ett konsumentskydds- och säkerhetsperspektiv och den typ av spel som de allmännyttiga organisationerna tillhandahåller anses generellt sett vara spel med låg risk att utveckla spelproblem bl.a. eftersom det är frågan om låga insatsmöjligheter per lott, i de flesta fall rör sig om långsammare spel och vinståterbetalningsnivån är låg. Det har inte heller framkommit att de premier som många av lotterierna under en lång tid använt sig av har bidragit till ett osunt spelande.

Lagen om anordnande av visst automatspel ska upphävas

I propositionen förslås att lagen (1982:636) om anordnande av visst automatspel (automatspelslagen) ska upphävas. Det innebär att anordnande av sådant automatspel som inte ger vinst eller endast ger vinst i form av frispel på automaten inte ska omfattas av tillståndsplikt, anmälningsplikt eller annan form av offentligt godkännande av själva spelverksamheten. Anordnare av förströelsespel, dvs. sådana automatspel som spelas endast för nöjes skull, ska dock fortsättningsvis omfattas av skyldigheten att använda kassaregister.

Enligt 39 kap. 4 § skatteförfarandelagen (2011:1244), förkortad SFL, är den som i näringsverksamhet säljer varor eller tjänster mot kontant betalning eller mot betalning med kontokort skyldig att använda kassaregister. Syftet med regleringen är att förhindra skatteundandragande och skydda seriösa företagare från illojal konkurrens från företagare som undandrar sig skatt. För

vissa verksamheter har kravet på kassaregister bedömts som mindre lämpligt eller oproportionerligt i förhållande till verksamhetens karaktär eller omfattning. Det har därför i 39 kap. 5 § SFL införts undantag från skyldigheten att använda kassaregister för bl.a. den som bara i obetydlig omfattning säljer varor eller tjänster mot kontant betalning eller mot betalning med kontokort, den som anordnar automatspel enligt automatspelslagen eller den som tillhandahåller automatspel enligt spellagen. I fråga om undantaget för spelautomater gjordes bedömningen att det för sådana automater med nödvändiga tillstånd inte är realistiskt att ställa krav på registreringsutrustning på varje spelautomat (prop. 2006/07:105 s. 40). Förutom de undantag som anges i 39 kap. 5 § SFL finns det även en möjlighet för Skatteverket att enligt 39 kap. 9 § samma lag besluta om undantag i enskilda fall, om behovet av tillförlitligt underlag för skattekontroll kan tillgodoses på annat sätt eller om en viss skyldighet är oskälig. Ett sådant beslut om undantag från skyldigheter som gäller kassaregister får förenas med villkor.

I samband med att automatspelslagen upphävs upphör samhällets kontroll av sådan verksamhet som omfattas av lagens tillämpningsområde. Förekomsten av nödvändiga tillstånd kan därför inte längre i sig motivera ett undantag från skyldigheten att använda kassaregister. Vidare görs betalningen för spelet numera ofta i separata kassor i form av t.ex. en inträdesavgift till spelhallen, en avgift för viss speltid eller köp av polletter som kan användas i automater i stället för mynt. Skyldigheten att använda kassaregister innebär således enligt propositionen inte nödvändigtvis att varje enskild spelautomat måste ha registreringsutrustning. I de fall betalningen görs på annat sätt än i automaten är det i stället rimligt att kräva att anordnaren av spelet använder kassaregister. Detsamma får anses gälla för de anordnare som redan har installerat en sådan teknisk utrustning i automaten som möjliggör betalning via t.ex. Swish eller något annat elektroniskt betalningssystem och som kan kommunicera med ett kassaregister. För de anordnare som fortfarande använder spelautomater där betalningen görs genom att mynt stoppas i automaten skulle ett krav på kassaregister även i fortsättningen kunna framstå som oproportionerligt betungande. Mot bakgrund av att detta betalsätt har minskat betydligt de senaste åren och sannolikt kommer att fortsätta minska framöver, samt eftersom det är fråga om förhållandevis få aktörer, anser regeringen att förekomsten av myntautomater dock inte ensam kan motivera ett generellt undantag för anordnare av förströelsespel. I det fall det är befogat finns det, som nämns ovan, i stället en möjlighet för Skatteverket att medge undantag enligt 39 kap. 9 § SFL. Det blir då myndigheten som i varje enskilt fall får avgöra om det finns förutsättningar för undantag enligt denna bestämmelse. Mot denna bakgrund bör således anordnare av spel på förströelspelautomater fortsättningsvis omfattas av skyldigheten att använda kassaregister.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen att tillståndsplikten för LANspel (Local Area Network, lokalt nätverk) ska tas bort, alternativt avgiftsbefrias (bet. 2014/15:KrU4 punkt 4, rskr. 2014/15:143. Genom propositionens förslag

får, enligt regeringen, riksdagens tillkännagivande anses tillgodosett. Tillkännagivandet är därmed, enligt regeringen, slutbehandlat.

Överenskommelsen mellan Sverige och Finland om automatspel sägs upp

Överenskommelsen mellan konungariket Sverige och republiken Finland om automatspel på passagerarfartyg i reguljär linjetrafik mellan Sverige och Finland (SÖ 1979:40) föreslås sägas upp. Spellagens tillämpningsområde ska omfatta spel på passagerarfartyg i reguljär linjetrafik mellan Sverige och Finland. Spellagen ska dock inte tillämpas på spel ombord på utländska fartyg som befinner sig i oskadlig genomfart på svenskt territorialhav.

I propositionen framhålls att den svenska spelregleringen som utgångspunkt ska vara heltäckande och omfatta allt spel som tillhandahålls på svenskt territorium och på svenska fartyg, även om dessa är i internationell trafik. Förutsättningarna för att tillhandahålla kommersiellt spel ska vidare vara likvärdiga för samtliga spelföretag på den svenska spelmarknaden.

I propositionen framförs att behovet av en spelreglering på passagerarfartyg i reguljär linjetrafik mellan Sverige och Finland för svenskt vidkommande är väl tillgodosett genom spellagen och den lösning som bäst tillgodoser behovet av en heltäckande och enhetlig spellagstiftning är därför att låta allt spel på svenskt territorium omfattas av spellagen. Det har heller inte framkommit något som tyder på att skillnader i lagstiftning länderna emellan inte skulle vara möjliga att hantera. Överenskommelsen bör därför sägas upp.

Överenskommelser med andra stater eller med mellanfolkliga organisationer ingås som huvudregel av regeringen (10 kap. 1 § regeringsformen). Om en sådan internationell överenskommelse förutsätter att en lag ändras krävs dock riksdagens godkännande innan regeringen får ingå överenskommelsen (10 kap. 3 § första stycket 1 regeringsformen). Motsvarande förfarande gäller även vid uppsägning eller ändring av en internationell överenskommelse (10 kap. 5 § regeringsformen). Eftersom överenskommelsen mellan Sverige och Finland om automatspel har inkorporerats i svensk rätt genom bestämmelsen i 1 kap. 4 § spellagen krävs riksdagens godkännande innan regeringen får besluta att Sverige ska säga upp överenskommelsen. Av artikel 7 i överenskommelsen följer att uppsägning därefter ska ske på diplomatisk väg genom skriftväxling. Överenskommelsen upphör då att gälla sex månader efter uppsägningen. Vidare föreslås följdändringar i spellagen. När överenskommelsen upphör att gälla, upphör även behovet av bestämmelsen i 1 kap. 4 § spellagen. Bestämmelsen föreslås därför upphävas. I propositionen görs bedömningen att det i övrigt inte finns något behov av kompletterande eller ändrade bestämmelser i det nationella regelverket med anledning av att överenskommelsen upphör att gälla.

Vissa mindre justeringar av spellagen

Vissa mindre ändringar i spellagen föreslås, bl.a. ett förtydligande i bestämmelsen om spelmyndighetens ingripanden på grund av att en licenshavare åsidosätter sina skyldigheter enligt spellagen så att det klart framgår att skyldigheten att ingripa mot en licenshavare omfattar samtliga fall då licenshavaren inte uppfyller förutsättningarna för licens. I propositionen föreslås att spellagens bestämmelse om placeringen av en licenshavares spelsystem ändras så att det klart framgår att licens endast får ges om licenshavaren säkerställt att spelmyndigheten kan kontrollera att utrustningen uppfyller föreskrivna krav. Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer ska vidare få meddela föreskrifter om undantag från kravet på registrering av spelare som deltar i lotteri för viss tid, s.k. prenumerationslotterier. I övrigt ska vissa rättelser och redaktionella ändringar göras i spellagen.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Lagändringarna föreslås i fråga om de nya bestämmelserna om tillstånd för spelprogramvara träda i kraft den 1 juli 2023. Ändringarna till följd av uppsägelsen av överenskommelsen mellan Sverige och Finland om automatspel på passagerarfartyg i reguljär linjetrafik mellan länderna föreslås träda i kraft den dag regeringen bestämmer. Övriga ändringar föreslås träda i kraft den 1 januari 2023. Bestämmelserna om tillstånd för spelprogramvara ska få tillämpas på ansökningar om tillstånd som lämnas in till spelmyndigheten efter den 28 februari 2023 och som avser tid efter den 30 juni 2023. De upphävda bestämmelserna i automatspelslagen, bestämmelserna som ändras till följd av uppsägelsen av överenskommelsen mellan Sverige och Finland och de äldre bestämmelserna i lagen om skatt på spel ska fortfarande gälla för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

Motionerna

Krav på måttfullhet vid marknadsföring av spel

I kommittémotion 2022/23:12 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkande 1 begärs avslag på propositionen i den del som rör justeringen av kravet på måttfullhet vid marknadsföring av spel. Motionärerna framhåller att det är positivt att en rättspraxis håller på att etableras för det måttfullhetskrav som redan finns på plats i lagstiftningen i dag, och de ser en risk för att förändringar som den som föreslås i propositionen kan påverka denna etablering.

Även i kommittémotion 2021/22:4759 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkande 7 begärs avslag på propositionen i den del som rör en justering av måttfullhetskravet i marknadsföringen.

Bonuserbjudande

I kommittémotion 2021/22:4761 av Jonas Andersson i Lingham m.fl. (SD) yrkande 1 begärs avslag på lagförslaget om att licenshavare som enbart tillhandahåller spel för allmännyttiga ändamål ska undantas från bonusbegränsningarna. I motionen framhålls att ett undantag från regleringen möjliggör fler bonuserbjudanden och en uppmuntran till mer lotteri- och bingospelande. Motionärerna vill se en mer konsekvent bonusreglering sett till konsumentskyddet och nuvarande kunskapsläge.

Kassaregister för förströelsespel

I kommittémotion 2021/22:4758 av Catarina Deremar m.fl. (C) yrkande 1 begärs avslag på propositionen i de delar som rör skyldighet att använda kassaregister för förströelsespel. I motionen framförs bl.a. att behovet av kassaregister är minimalt. Skyldigheten kommer att orsaka ökade kostnader samt minska tillgängligheten till denna form av underhållning.

Överenskommelse mellan Sverige och Finland om automatspel

I kommittémotion 2022/23:12 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkande 5 begärs avslag på propositionen i den del som avser uppsägning av överenskommelsen mellan Sverige och Finland om automatspel på passagerarfartyg i reguljär linjetrafik mellan Sverige och Finland. Motionärerna anser att den nuvarande överenskommelse mellan Sverige och Finland om automatspel fungerar bra, och regeringen föreslår inte någon ny lagstiftning för att ersätta överenskommelsen.

Även i kommittémotion 2021/22:4758 av Catarina Deremar m.fl. (C) yrkande 2 begärs avslag på propositionen i de delar som avser uppsägning av överenskommelsen mellan Sverige och Finland om automatspel på passagerarfartyg i reguljär linjetrafik mellan Sverige och Finland. I motionen framförs att det inte är rimligt att säga upp ett avtal utan att ha en alternativ lösning på plats.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar inledningsvis att det finns ett behov av att modernisera spelregleringen mot bakgrund av bl.a. den snabba digitala utvecklingen och förändrat utbud av spelformer. Samtidigt som spellagstiftningen anpassas till nya omständigheter på spelmarknaden måste lagstiftningen vara rättssäker och tydlig. Konsumentperspektivet måste vara tydligt. En utgångspunkt för regleringen är också att spelandet inte ska öka. Utskottet välkomnar därför propositionens förslag om att ett krav på tillstånd för programvaror införs i spellagen i syfte att stänga ute olicensierat spel. Det är angeläget att motverka att aktörer utan licens verkar på den svenska marknaden.

Utskottet anser att den tidigare regeringens förslag på ett s.k. justerat krav på måttfullhet i marknadsföringen bör avslås. Utskottet anser att det är ett

försök att införa en riskklassificering bakvägen som ytterligare riskerar att urholka den reglerade marknaden för de aktörer som har löst licens, betalar svensk skatt och upprätthåller ett högt konsumentskydd och som med ett justerat krav inte har möjlighet att marknadsföra sina produkter i vidare utsträckning. Dessutom anser utskottet det vara alltför tidigt att genomföra ändringar på marknadsföringsområdet eftersom praxis just har upprättats. Utskottet anser att den närmare innebörden av måttfullhetskravet även fortsättningsvis bör utvecklas genom praxis och föreslår att riksdagen avslår propositionens förslag i denna del. Utskottet bifaller därmed motionerna 2021/22:4759 (M) yrkande 7 och 2022/23:12 (SD) yrkande 1.

I ett motionsyrkande yrkas avslag på propositionens förslag om ett undantag från bonusbegränsningen i spellagen för spel för allmännyttiga ändamål. Utskottet konstaterar att undantaget motiveras av att förbudet mot att erbjuda bonus vid mer än ett tillfälle är en konsumentskyddande regel som särskilt syftar till att förhindra att spelare med problem lockas till spel eller till att fortsätta att spela och att den typ av spel som de allmännyttiga organisationerna tillhandahåller generellt sett anses vara spel med låg risk att leda till spelproblem.

Förslaget får anses motiverat och utskottet föreslår därför att riksdagen bifaller propositionens förslag i denna del och avslår motion 2021/22:4761 (SD) yrkande 1. Utskottet avser dock att följa frågan.

Inte heller när det gäller frågan om kassaregister anser utskottet att det finns skäl för riksdagen att bifalla motionsyrkande. Utskottet konstaterar visserligen att det kan innebära svårigheter för de anordnare som fortfarande använder spelautomater där betalningen görs genom att mynt stoppas i en automat. För dem kan krav på kassaregister framstå som oproportionerligt betungande. Dels har detta betalsätt dock minskat betydligt de senaste åren, dels är det en fråga om förhållandevis få aktörer. De olägenheter som dessa register åsamkar kan dock inte motivera ett generellt undantag för anordnare av förströelsespel. Utskottet konstaterar också att det i de fall det är befogat finns en möjlighet för Skatteverket att medge undantag i enskilda fall, om behovet av tillförlitligt underlag för skattekontroll kan tillgodoses på annat sätt eller om en viss skyldighet är oskälig (39 kap. 9 § SFL). Skatteutskottet har i sitt yttrande 2022/23:SkU3y föreslagit att kulturutskottet ska tillstyrka propositionens förslag och avstyrka motionsyrkande. Utskottet tillstyrker propositionen i denna del och avstyrker motion 2021/22:4758 (C) yrkande 1.

Utskottet anser att riksdagen bör avslå propositionens förslag om att säga upp överenskommelsen mellan Sverige och Finland om automatspel på passagerarfartyg i reguljär linjetrafik mellan Sverige och Finland. Den nuvarande överenskommelsen mellan Sverige och Finland om automatspel fungerar bra, och regeringen föreslår inte någon ny lagstiftning för att ersätta överenskommelsen. Om överenskommelsen rivs upp kan det leda till stora problem för speloperatörer och rederier med krav som i praktiken blir mycket svåra att följa, vilket också kan slå mot spelare och konsumentskydd. Utskottet

anser därmed att riksdagen bör avslå propositionen i denna del och bifalla motionerna 2021/22:4758 C) yrkande 2 och 2022/23:12 (SD) yrkande 5.

Utskottet tillstyrker övriga förslag till lagändringar.

Framtida utformning av lagstiftningen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. matchfixning, AB Svenska Spel, riskklassificering av spel, Spelpaus, lotteri- och kasinoliknande inslag i dataspel, allmännyttiga lotterier och utvärdering av spellagen.

Jämför reservation 5 (V, MP), 6 (SD), 7 (SD), 8 (SD), 9 (V), 10 (MP), 11 (V), 12 (V), 13 (SD) och 14 (SD).

Propositionen

Matchfixning

Regeringskansliet beslutade den 30 november 2020 att ge en sakkunnig i uppdrag att biträda Finansdepartementet med att analysera och föreslå åtgärder för att stärka arbetet mot olicensierad spelverksamhet och manipulation av resultat inom sport, s.k. matchfixning (Fi 2020:B). I samband med att utredningstiden förlängdes den 31 maj 2021 utvidgades uppdraget till att även omfatta behovet av justerade regler om sanktionsavgift vid licenshavares överträdelse av lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Resultatet av uppdraget redovisades i departementspromemorian Åtgärder mot matchfixning och olicensierad spelverksamhet (Ds 2021:29).

AB Svenska Spel

I propositionen anförs att det i nuläget inte är nödvändigt att vidta ytterligare åtgärder utöver de som AB Svenska Spel redan vidtagit för att säkerställa att bolagets omstrukturering är förenlig med gällande rätt.

Inför omregleringen av spelmarknaden bedömde Spellicensutredningen att den del av Svenska Spel som skulle komma att verka på den konkurrensutsatta delen av marknaden efter omregleringen borde avyttras (SOU 2017:30 del 2 s. 291 och 292). Regeringen ansåg emellertid att det inte var lämpligt att överväga en avyttring innan en uppföljning av hur bolaget anpassat verksamheten till de nya reglerna eller utvärderingen av reformen i övrigt hade genomförts (se prop. 2017/18:220 s. 270).

Spellagen förutsätter en strikt uppdelning mellan å ena sidan spelverksamhet som helt eller delvis bedrivs med ensamrätt och å andra sidan spelverksamhet som är föremål för konkurrens. I förarbetena konstateras att det är bolagets uppgift att bedriva verksamheten på ett sådant sätt att den inte

strider mot det konkurrensrättsliga regelverket. Omstruktureringen av Svenska Spel ansågs vara en fråga för bolaget och dess styrelse, inte för ägaren (prop. 2017/18:220 s. 270.)

Svenska Spel har mot denna bakgrund valt att bedriva koncernens verksamhet inom den konkurrensutsatta delmarknaden genom en annan juridisk person än de bolag som har licens för statligt spel. Svenska Spel har också vidtagit ett flertal åtgärder för att säkerställa en tydlig uppdelning av verksamheterna inom koncernen bl.a. förändringar av den legala strukturen.

Frågan om huruvida användningen av huvudvarumärket är en överträdelse av konkurrensrätten har nyligen varit föremål för bedömning i ett ärende hos Konkurrensverket (dnr 128/2019). Konkurrensverket fann dock inte skäl att prioritera en fortsatt utredning av frågan om användningen av huvudvarumärket är en överträdelse av förbudet mot missbruk av dominerande ställning i 2 kap. 7 § konkurrenslagen (2008:578) och artikel 102 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget). Ärendet skrevs därför av från vidare handläggning den 13 mars 2020. Mot denna bakgrund delar den förra regeringen, i likhet med bl.a. Konkurrensverket, utredningens bedömning att det i nuläget inte är nödvändigt att vidta ytterligare åtgärder för att säkerställa att Svenska Spels omstrukturering är förenlig med gällande rätt. Det finns således enligt propositionen inget behov av att avyttra bolaget.

Riskklassificering av spel

Den tidigare regeringen gör bedömningen att det vore eftersträvansvärt att på förhand kunna avgöra vilka spelformer som är mest riskabla. Det är dock problematiskt att göra sådana bedömningar, som dessutom ändras över tid. Spellagen är en ramlag som ger utrymme att anpassa regelverket utifrån nya företeelser. Nya spel tillkommer och spelen utvecklas ständigt, samtidigt som befintliga spel förändras och nya kanaler för speldistribution tas i bruk. Även sådana nya spel omfattas av spellagens tillämpningsområde och det är viktigt att staten löpande har kunskap om och kontroll över spelutbudet. Vid omregleringen av spelmarknaden bedömdes det vara svårt att på ett långsiktigt hållbart sätt dela in spelformerna i mer eller mindre riskabla spel och låta detta ensamt vara styrande för regleringens utformning (prop. 2017/18:220 s. 99 – 100). Det saknas anledning att nu göra en annan bedömning. Riskfaktorer ändras vidare över tid och påverkas bl.a. av hur utbudet på spelmarknaden ser ut. Det kommer alltså även fortsättningsvis alltid att behöva göras en riskbedömning utifrån aktuell kunskap och forskning i varje enskilt fall när man utarbetar lagar och föreskrifter. En riskklassificeringsmodell riskerar dessutom att snabbt bli inaktuell. Den tidigare regeringen gör därför bedömningen att det saknas behov av att ge Spelinspektionen i uppdrag att ta fram en riskklassificeringsmodell. Mot denna bakgrund är det inte heller aktuellt att se över spelregleringen utifrån en riskklassificeringsmodell.

Information om kundens ekonomi och hälsa

Enligt 14 kap. 1 § spellagen ska en licenshavare säkerställa att det tas sociala och hälsomässiga hänsyn i spelverksamheten för att skydda spelare mot överdrivet spelande och hjälpa dem att minska sitt spelande när det finns anledning till det (den s.k. omsorgsplikten). I omsorgsplikten ingår att motverka överdrivet spelande genom fortlöpande kontroll av spelbeteende. Licenshavare ska i en handlingsplan redovisa hur omsorgsplikten ska fullgöras. Omsorgsplikten syftar till att skydda spelarnas liv, hälsa och ekonomi samt indirekt även de anhöriga till spelarna (prop. 2017/18:220 s.149). Av 14 kap. 8 § spellagen framgår vidare att det inte är tillåtet för en licenshavare eller ett spelombud att erbjuda eller lämna kredit för insatser i spelet. Spelinspektionen har bemyndigats att meddela föreskrifter om handlingsplanen och vilka åtgärder licenshavaren behöver vidta för att uppfylla kraven i 14 kap. 1 § spellagen (21 kap. 13 § 1 spellagen och 16 kap. 10 § spelförordningen).

Sedan den 1 januari 2018 ingår också problem med spel om pengar i socialtjänstlagen (2001:453) och hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) som ett särskilt ansvarsområde för kommuner och regioner. Det innebär att dessa numera, utöver bl.a. arbetet med att förebygga och motverka alkoholmissbruk, även ska förebygga och motverka missbruk av spel om pengar.

Förbud mot att erbjuda spel på kredit

En utredning har tillsatts för att lämna förslag som i syftar till att motverka riskfylld kreditgivning och överskuldssättning (dir. 2021:108). Utredningen ska bl.a. överväga och, om inte starka skäl talar emot det, föreslå ett system för skuldregister. Utredningen ska också överväga och vid behov föreslå åtgärder för att förhindra att förbud mot att erbjuda spel på kredit kan kringgåas genom att erbjuda betalningslösningar från en tredje part. Uppdraget ska redovisas senast den 3 maj 2023.

Spelpaus

Spelpaus.se är en tjänst från Spelinspektionen som ger möjlighet för spelare att stänga av sig från spel. Avstängningen gäller hos alla spelbolag med svensk licens.

I propositionen anförs när det gäller bl.a. justeringar av självavstängningsregistret Spelpaus.se att detta är en fråga som faller inom Spelinspektionens ansvarsområde. Spelinspektionen har i uppdrag att bl.a. följa upp och analysera hur bl.a. spelformer, tillgängligheten till spel och spelandet utvecklas på kort respektive lång sikt samt föreslå åtgärder för att stärka konsumentskyddet på spelmarknaden i syfte att motverka folkhälsoproblem (Fi2021/03520). Uppdraget ska slutredovisas senast den 31 oktober 2023. Det saknas, enligt propositionen, i dagsläget skäl att ge Spelinspektionen ytterligare uppdrag i detta syfte.

Måttfullhet vid marknadsföring av spel

Av 7 kap. 1 § alkohollagen (2010:1622) framgår att särskild måttfullhet ska iakttas vid marknadsföring av alkoholdrycker eller alkoholdrycksliknande preparat till konsumenter. Syftet är att säkerställa att marknadsföringen inte medverkar till att vidmakthålla eller öka konsumtionen av alkohol och inte heller bidrar till en positiv inställning till bruket av dessa varor (prop. 1977/78:178 s. 24, 28, 29 och 48–50). Uppsökande eller påträngande marknadsföring får inte förekomma. Marknadsföring av alkohol i text ska vidare presenteras sakligt och undvika att spela på känslor eller stämningar (prop. 1994/95:89 s. 43 och prop. 2009/10:125 s. 90).

I propositionen anförs att det i dag är för tidigt att med säkerhet dra slutsatsen att måttfullhetskravet i spellagen inte är tillräckligt för att skydda sårbara grupper när det kommer till innehållet i spelreklamen. Att införa ett krav på särskild måttfullhet på spelområdet skulle därför t.ex. kunna påverka möjligheten till sådana marknadsföringsåtgärder som många allmännyttiga lotterier använder sig av, t.ex. direktmarknadsföring och telefonförsäljning vilket i förlängningen skulle kunna leda till minskade intäkter för föreningslivet, de ideella organisationerna och civilsamhället i stort. Minskade möjligheter till marknadsföring skulle även kunna leda till minskade intäkter till hästnäringen och idrotten och för sådana mediekanaler som har annonsintäkter från spelreklam. Ett sådant krav bör därför, som framgått ovan, inte införas.

Lotteri- och kasinoliknande inslag i dataspel

I propositionen anförs att spellagens tillämpningsområde inte bör utvidgas för att täcka in lotteri- och kasinoliknande inslag i dataspel som inte redan omfattas av lagens tillämpningsområde.

Regeringen gav 2019 Konsumentverket i uppdrag att kartlägga konsumentskyddet vid lotteri- eller kasinoliknande inslag i dataspel (Fi2019/01630/KO). Konsumentverket redovisade uppdraget i rapporten Kartläggning av konsumentskyddet vid lotteri- eller kasinoliknande inslag i dataspel (2019). Konsumentverket ansåg att tillsyn ändå kan bedrivas utifrån övriga konsumentskyddande regelverk såsom marknadsföringslagen och lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden. Det finns även möjligheter för en konsument att åberopa t.ex. ångerrätt vid distansavtal enligt lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler och regler om rättshandlingars ogiltighet enligt lagen (1915:218) om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättens område, dvs. avtalslagen.

I propositionen hänvisas till Konsumentverkets rapport och slutsatsen att skyddet för barn och unga är omfattande oavsett om spellagen är tillämplig eller inte. Befintlig forskning och det underlag som finns om konsumentproblem bedömdes enligt myndigheten inte tala för att det finns ett tydligt behov av ytterligare reglering på området.

Översyn av bonusmöjligheterna

Enligt spellagen får en licenshavare endast vid det första tillfället när en spelare spelar på något av licenshavarens spel erbjuda eller lämna bonus.

I propositionen föreslås, som framgått ovan, att det införs ett undantag från bonusbegränsningen i spellagen för spel för allmännyttiga ändamål. Det föreslagna undantaget för spel som de allmännyttiga organisationerna tillhandahåller motiveras dels med att sådana spel generellt sett innebär låg risk att utveckla spelproblem, dels med att man vill ge allmännyttig ideell verksamhet goda förutsättningar att få finansiering genom intäkter från spel.

Allmännyttiga lotterier

Ett mål för spelområdet är att allmännyttig ideell verksamhet ska ges goda förutsättningar för att erhålla finansiering genom intäkter från spel (prop. 2018/19:1, bet. 2018/19:KrU1, rskr. 2018/19:94).

I propositionen konstateras att de lotterier som erbjuder spel för allmännyttiga ändamål har en lång historik av att erbjuda premier och rabatterade lotter vid försäljning av sina produkter och kundrelationerna byggs ofta upp på motsvarande sätt som en tidningsprenumeration.

Statskontoret har i en rapport (2022:5 s. 45–47 och 107–113) konstaterat att de centrala villkoren för de allmännyttiga organisationernas spel är oförändrade och deras intäkter är något högre än före omregleringen. En hårdare konkurrens på spelmarknaden har emellertid gjort det svårare för allmännyttiga organisationer att konkurrera om svenska konsumenters spelande. Enligt rapporten har också intäkterna för de mindre lotterierna och för bingohallarna minskat något.

Det föreslagna undantaget för bonuserbjudanden för spel som de allmännyttiga organisationerna tillhandahåller som redogjorts för ovan motiveras dels med att sådana spel generellt sett innebär låg risk att utveckla spelproblem, dels med att man vill ge allmännyttig ideell verksamhet goda förutsättningar att få finansiering genom intäkter från spel.

Utvärdering av spellagen

Inför omregleringen av spelmarknaden anfördes att reformen borde följas upp och utvärderas kontinuerligt och, efter en viss tid, mer samlat, främst när det gäller dess effekter på marknadsutvecklingen, kanaliseringen, konsumentskyddet, folkhälsan, den personliga integriteten och idrottsrörelsens och andra allmännyttiga organisationers finansiering, samt på kostnadsutvecklingen för berörda myndigheter och statens intäkter (prop. 2017/18:220 s. 277–278).

I samband med omregleringen fick Statskontoret i uppdrag att följa upp och utvärdera omregleringen av spelmarknaden (Fi2018/01523 och Fi2019/00298). Syftet med uppdraget var att skapa underlag för att vid behov justera regleringen. Uppföljningen och utvärderingen omfattade bl.a. effekterna på folkhälsan, konsumentskyddet, statens intäkter från spel och

finansieringen av allmännyttiga ändamål. Statskontoret har t.o.m. 2022 årligen redovisat resultatet av sin uppföljning och utvärdering. Resultatet har redovisats i fyra delrapporter och en slutrapport: Delrapport 1 – Indikatorer för att följa omregleringens effekter (2018:22), Delrapport 2 – Spelmarknaden före omregleringen (2019:6), Delrapport 3 – Första året med den nya spelregleringen (2020:08), Delrapport 4 – Andra året med den nya spellagen (2021:5) och Utvärdering av omregleringen av spelregleringen – Slutrapport (2022:5).

Motionerna

Matchfixning

I kommittémotion 2021/22:4759 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkande 5 framförs att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag för att motverka matchfixning.

AB Svenska Spel

I kommittémotion 2021/22:4759 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om att staten ska dela Svenska Spel i två strikt skilda bolag, där de konkurrensutsatta spelformerna koncentreras i ett av bolagen och de monopolistiska spelformerna i ett annat. I samma motions yrkande 4 begärs ett tillkännagivande om att staten ska sälja den del av Svenska Spel som verkar på en konkurrensutsatt marknad

Riskklassificering av spel

I kommittémotion 2021/22:4755 av Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V) yrkande 1 anförs att Spelinspektionen, i samråd med Folkhälsomyndigheten, bör ges i uppdrag att utarbeta en modell för riskklassificering av olika spelformer. I motionen framhålls bl.a. att ett system med riskklassificering skulle möjliggöra en differentiering vid framtagandet av föreskrifter om spelansvarsåtgärder och marknadsföringsbegränsningar och har potential att dels hjälpa i arbetet mot spelberoende, dels underlätta i lagstiftningsarbetet då man kunde rikta olika insatser till olika riskklasser.

I kommittémotion 2021/22:4760 av Roland Utbult m.fl. (KD) föreslås att det tas fram en modell för riskklassificering av olika spelformer bör utarbetas. Spelinspektionen bör därför ges i uppdrag att i samråd med Folkhälsomyndigheten utarbeta en modell för riskklassificering av olika spelformer.

Information om kunders ekonomi och hälsa

I kommittémotion 2022/23:12 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkande 3 föreslås att spelföretag ska kunna få fler uppgifter om kunders ekonomi och hälsa.

Förbud mot att erbjuda spel på kredit

I kommittémotion 2021/22:4761 av Jonas Andersson i Lingham m.fl. (SD) yrkande 3 anförs att undantag från förbudet mot att erbjuda spel på kredit inte bör tillåtas. Motionärerna motsätter sig undantaget från förbudet för licenshavare och spelombud att erbjuda eller lämna kredit för insatser i spel som i dag finns i spellagen.

Spelpaus

I kommittémotion 2022/23:12 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkande 4 begärs ett tillkännagivande om att det bör utredas vilka åtgärder som behöver vidtas för att förbättra Spelpaus.se. Motionärerna anser att det finns en problematik med att spelare stänger av sig från spel i stället för att söka vård eller stöd, och att vissa av dessa spelare fortsätter att spela hos olicensierade spelföretag.

I kommittémotion 2021/22:4759 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkande 1 begärs att Spelinspektionen ges i uppdrag att utveckla webbplatsen Spelpaus.se för att säkra att den som har stängt av sig för spelande får hjälp och stöd. För att statens spelansvar inte ska ta slut vid en avstängning bör alla som stänger av sig via Spelpaus.se få en snabb kontakt för rådgivning och vidare stöd vid spelproblem eller spelmissbruk.

I kommittémotion 2021/22:4755 av Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V) yrkande 4 anförs att regeringen bör utreda hur uppsökande arbete kan bedrivas för att intensifiera arbetet med att nå spelberoende och erbjuda stöd. I motionen framförs behovet av reglering av att i uppsökande syfte, utifrån det nationella avstängningsregistret Spelpaus.se, erbjuda stöd, behandling och, vid behov, hjälp från kommunernas skuldrådgivning.

Restaurangkasinon

I kommittémotion 2021/22:4755 av Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V) yrkande 3 begärs att regeringen ska återkomma med förslag på ökad reglering av restaurangkasinon där krav på lägre insatsgräns, arbete mot penningtvätt och hur restaurangkasinon ska inkluderas i Spelpaus.se bör ingå. I motionen framförs behovet av att restaurangkasinona regleras på samma sätt som andra spelformer och att restaurangkasinon inte bör undantas från reglering. I motionen framförs vidare att det är ett stort problem att de som har en spelproblematik och som använder sig av Spelpaus.se kan fortsätta att spela på restaurangkasinon. Spelinspektionen har också undantagit restaurangkasinon från regelverket för att motverka penningtvätt, som andra kasinon omfattas av, vilket har gjort att restaurangkasinon har blivit ett sätt för kriminella att dölja transaktioner.

Måttfullhet vid marknadsföring av spel

I kommittémotion 2021/22:4755 av Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V) yrkande 2 begärs att regeringen ska återkomma med förslag på ett krav på särskild

måttfullhet avseende spelreklam. I motionen anförts behovet av en liknande reglering som för marknadsföring av alkoholdrycker som innebär att marknadsföring inte får vara uppsökande, påträngande eller uppmana till bruk. Ett krav på särskild måttfullhet skulle innebära att högre krav ställs på marknadsföringens utformning och att utrymmet för vissa former av marknadsföring minskar.

Lotteri- och kasinoliknande inslag i dataspel

I kommittémotion 2022/23:12 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkande 2 begärs en utredning om vilka vidare åtgärder som behöver vidtas för att stärka konsumentskyddet i fråga om lotteri- och kasinoliknande inslag i dataspel, i synnerhet för att skydda barn och unga.

Översyn av bonusmöjligheterna

I kommittémotion 2021/22:4759 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkande 2 begärs en översyn av bonusmöjligheterna till befintliga spelare inom licenssystemet. Motionärerna anser att det skulle göra det enklare för spelbolagen att dels behålla kunderna på licensmarknaden, dels ha långsiktiga relationer med spelarna, vilket skulle öka konsumentskyddet för den som spelar.

Allmännyttiga lotterier

I kommittémotion 2021/22:4761 av Jonas Andersson i Linghem m.fl. (SD) yrkande 2 föreslås en översyn av lagstiftningen om vilka som i lagens mening ska anses vara allmännyttiga ändamål. Motionärerna motsätter sig att politiska partier, samt organisationer och bolag som ägs av politiska partier ska anses vara allmännyttiga ändamål och ha möjlighet att bedriva lotteriverksamhet.

Utvärdering av spellagen

I kommittémotion 2021/22:4759 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkande 6 anförts att regeringen bör utvärdera den nya spellagen och dess konsekvenser på spelmarknaden om två år. I motionen framhålls att det är viktigt att vårda och värna spelmarknadsreformen. Det finns därför ett behov av att följa upp vad den uppdaterade spellagen får för konsekvenser.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att den tidigare regeringen den 9 juni 2022 överlämnade remissen Åtgärder för att säkerställa en sund och säker spelmarknad till Lagrådet. Lagrådet har därefter behandlat remissen. I lagrådsremissen föreslås åtgärder för att motverka manipulation av resultat inom sport, s.k. matchfixning. Åtgärderna omfattar bl.a. utökade möjligheter för licenshavare och idrottsförbund att behandla personuppgifter inom ramen för arbetet mot

matchfixning, en möjlighet att meddela föreskrifter om kontrollrutiner för att upptäcka och motverka matchfixning och en skyldighet för licenshavare att på begäran av Polismyndigheten lämna alla uppgifter som behövs för en utredning om brott i samband med spel. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2023. Regeringen har aviserat att en proposition ska lämnas i december 2022. Mot bakgrund av pågående arbete finns det enligt utskottet inte skäl att i dag föreslå någon åtgärd när det gäller frågan om matchfixning. Motion 2021/22:4759 (M) yrkande 5 avstyrks därmed.

Vad gäller frågan om att dela AB Svenska Spel i två skilda bolag där de konkurrensutsatta spelformerna koncentreras i ett av bolagen och de monopolistiska spelformerna i ett annat samt frågan om att avyttra den del av AB Svenska Spel som verkar på en konkurrensutsatt marknad anser utskottet att det i dagsläget inte är nödvändigt med någon förändring. Motion 2021/22:4759 (M) yrkandena 3 och 4 avstyrks härmed.

Två motionsyrkanden tar upp frågan om att Spelinspektionen i samråd med Folkhälsomyndigheten bör få i uppdrag att utarbeta en riskklassificeringsmodell för olika spelformer för att bl.a. kunna differentiera olika åtgärder när det gäller exempelvis spelansvar och marknadsföringsbegränsning. Utskottet konstaterar att riskfaktorer ändras över tid och påverkas av bl.a. utbud på spelmarknaden. Spellagen är en ramlag som ger utrymme att anpassa regelverket utifrån nya spelformer. Det finns enligt utskottet alltid utrymme i spellagen att göra riskbedömningar utifrån ny kunskap och nya förutsättningar. Utskottet bedömer att det i dagsläget inte finns skäl till tillkännagivande enligt motionsyrkandena. Utskottet avstyrker därför motionerna 2021/22:4755 (V) yrkande 1 och 2021/22:4760 (KD).

I några motionsyrkanden tas frågorna upp om att spelföretagen ska kunna få fler uppgifter om kunders ekonomi samt om förbud mot att erbjuda spel på kredit. Utskottet delar uppfattningen att det är viktigt att motverka riskfylld kreditgivning och att det finns ett behov av åtgärder för att minska skadeverkningarna av spel. Utskottet konstaterar dock att en utredning har tillsatts för att föreslå åtgärder som motverkar riskfylld kreditgivning och överskuldssättning (dir. 2021:108). Utredningen ska som nämnts ovan bl.a. överväga och, om inte starka skäl talar emot det, föreslå ett system för skuldregister. Utredningen ska också överväga och vid behov föreslå åtgärder för att förhindra att förbud mot att erbjuda spel på kredit kan kringgås genom att erbjuda betalningslösningar från en tredje part. Uppdraget ska redovisas senast den 3 maj 2023. Mot bakgrund av det arbete som påbörjats anser utskottet att utredningens överväganden bör avvaktas. Motionerna 2021/22:4761 (SD) yrkande 3 och 2022/23:12 (SD) yrkande 3 avstyrks därför.

Flera motioner tar upp frågan om självavstängningsregistret Spelpaus.se. Utskottet konstaterar att Spelinspektionen har i uppdrag att bl.a. följa upp och analysera hur spelformer, tillgängligheten till spel och spelandet utvecklas på kort respektive lång sikt samt föreslå åtgärder för att stärka konsumentskyddet på spelmarknaden i syfte att motverka folkhälsoproblem (Fi2021/03520). Uppdraget ska slutredovisas senast den 31 oktober 2023. Utskottet anser att

Spelinspektionens redovisning av uppdraget kan avvaktas och avstyrker därför motionerna 2021/22:4755 (V) yrkande 4, 2021/22:4759 (M) yrkande 1 och 2022/23:12 (SD) yrkande 4.

Inte heller när det gäller frågan om ökad reglering av restaurangkasinon anser utskottet att det finns skäl att göra ett tillkännagivande. Motion 2021/22:4755 (V) yrkande 3 bör därför avslås.

I en motion föreslås ett tillkännagivande gällande krav på särskild måttfullhet avseende spelreklam. Utskottet har som framgår ovan föreslagit att riksdagen ska avslå propositionens lagförslag om ett justerat krav. Utskottet avstyrker med detta motion 2021/22:4755 (V) yrkande 2.

Utskottet vill betona vikten av att skydda barn och unga från skadeverkningar av spel. Mot bakgrund av Konsumentverkets bedömning att skyddet för barn och unga är omfattande och att det därför inte finns ett tydligt behov av ytterligare reglering avstyrker utskottet därför motion 2022/23:12 (SD) yrkande 2. Utskottet avser dock att följa frågan.

Inte heller när det gäller frågan om översyn av bonusmöjligheterna eller frågan om vad som ska definieras som allmännyttiga ändamål och därmed ha möjlighet att driva lotteriverksamhet anser utskottet att det finns skäl att göra något tillkännagivande. Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionerna 2021/22:4759 (M) yrkande 2 och 2021/22:4761 (SD) yrkande 2.

Utskottet konstaterar vidare att Statskontoret har haft i uppdrag att följa upp och utvärdera omregleringen av spelmarknaden under perioden 2018–2022. Statskontoret bedömer i sin slutrapport Utvärdering av omregleringen av spelmarknaden – Slutrapport (2022:5) att det finns ett behov av ytterligare uppföljning och utvärdering på spelområdet och rekommenderar bl.a. att Spelinspektionen varje år tar fram en lägesbild om matchfixning, att Folkhälsomyndigheten följer utvecklingen av spelproblem inom ramen för myndighetens ordinarie uppdrag samt att regeringen överväger att utvärdera effekterna av kommande regeländringar. Utskottet avser dock att noga följa frågan. Utskottet föreslår därmed att motion 2021/22:4759 (M) yrkande 6 avslås.

Reservationer

1. **Krav på måttfullhet vid marknadsföring av spel, punkt 1 (S, V, MP)**

av Amanda Lind (MP), Lawen Redar (S), Lars Mejern Larsson (S), Azadeh Rojhan (S), Ewa Pihl Krabbe (S), Vasiliki Tsouplaki (V) och Annette Rydell (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i spellagen (2018:1138) i de delar det avser 15 kap. 1 §.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2021/22:242 punkt 5 i denna del och avslår motionerna

2021/22:4759 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkande 7 och

2022/23:12 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkande 1.

Ställningstagande

Vi reserverar oss mot utskottsmajoritetens förslag till hantering av frågan om skärpt reglering av marknadsföring av spel.

I 15 kap. spellagen finns särskilda bestämmelser om marknadsföring av spel. Av 1 § framgår bl.a. att måttfullhet ska iakttas vid marknadsföring av spel till konsumenter. För att avgöra om en marknadsföringsåtgärd är måttfull måste en helhetsbedömning göras. Avgörande för bedömningen bör vara hur marknadsföringen är ägnad att uppfattas av den krets till vilken den riktar sig, det medium som används och det innehåll marknadsföringen har (prop. 2017/18:220 s. 163, 164 och 328). En utgångspunkt vid bedömningen är att bild och text ska ge en saklig, balanserad och vederhäftig presentation av den marknadsförda spelformen. Kommersiella budskap ska begränsas till relevanta fakta rörande spelet, presenterade i så saklig form som möjligt och utan ovidkommande inslag. Marknadsföringen ska inte framställa spel som något socialt attraktivt eller antyda att spel bidrar till social framgång. Inte heller ska det finnas antydningar om att spel kan vara ett alternativ till arbete, en lösning på finansiella problem eller en form av finansiell investering. Vidare ska budskapens utformning, samt deras färg, bild, typografi, layout etc., bedömas utifrån kravet på måttfullhet. Det innebär att varken direktmarknadsföring eller utomhusreklam, som sådan, är oförenlig med kravet på måttfullhet, utan får bedömas utifrån en helhetsbedömning. För att uppfylla kravet på måttfullhet ska marknadsföringen inte heller vara påträngande (prop. 2016/17:8 s. 46). Vägledning för bedömningen finns bl.a. i Konsumentverkets praxis och allmänna råd, i Europeiska kommissionens

rekommendation 2014/478/EU av den 14 juli 2014 om principer för att skydda konsumenter och spelare i samband med onlinespeltjänster och för att förhindra att underåriga spelar onlinespel om pengar samt i branschorganisationernas riktlinjer för marknadsföring. Som ett exempel på vad som kan anses strida mot måttfullhetskravet kan nämnas marknadsföring som förmedlar bilden av att spel är riskfritt eller liknande om så inte är fallet. Det får också anses strida mot kravet på måttfull marknadsföring att exempelvis ange att ett erbjudande är gratis, om det krävs att spelaren själv måste satsa pengar eller göra någon annan motprestation, som t.ex. att lämna person- eller kontaktuppgifter, för att kunna ta del av det (prop. 2017/18:220 s. 164 och 328).

Det finns anledning att ta oron för att marknadsföringen har en stark påverkan på bl.a. barn och ungdomar, på allvar. Marknadsföringen av spel riskerar dessutom att påverka personer med spelproblem negativt och kan leda till mycket allvarliga konsekvenser för både den enskilde och hans eller hennes närstående. Det finns skäl för att i spellagen förtydliga att det vid den helhetsbedömning som ska göras ska tas särskild hänsyn till hur riskfyllt det spel som marknadsförs är. Vid bedömningen ska det särskilt beaktas hur stor risk det aktuella spelet innebär för utvecklande av spelproblem och i vilken utsträckning marknadsföringen riskerar att nå personer under 18 år.

Vi ledamöter från Socialdemokraterna och Vänsterpartiet utvecklar vårt ställningstagande ytterligare i våra särskilda yttranden 1 respektive 2.

2. Bonuserbjudande, punkt 2 (SD)

av Angelika Bengtsson (SD), Jonas Andersson (SD), Runar Filper (SD) och Leonid Yurkovskiy (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår regeringens förslag till lag om ändring i spellagen (2018:1138) i de delar det avser 14 kap. 9 §.

Därmed bifaller riksdagen motion 2021/22:4761 av Jonas Andersson i Lingham m.fl. (SD) yrkande 1 och avslår proposition 2021/22:242 punkt 5 i denna del.

Ställningstagande

Propositionen innehåller flera förslag som stärker konsumentskyddet på spelmarknaden vilket vi ser positivt på. Däremot motsätter vi oss den tidigare regeringens lagförslag om undantag från bonusregleringen för licenshavare som enbart tillhandahåller spel för allmännyttiga ändamål. Enligt nuvarande bestämmelser i spellagen får bonuserbjudanden enbart erbjudas till

förstagångsspelare. I lagförslaget föreslås att spel för allmännyttiga ändamål ska undantas från denna reglering, vilket möjliggör för fler bonuserbjudanden och en uppmuntran till mer lotteri- och bingospelande.

Förslaget om ett undantag för spel för allmännyttiga ändamål vilar på antagandet att nämnda typ av spel innebär låg risk för konsumenten, och att det därför inte krävs ett särskilt starkt konsumentskydd för spelformen. Även om vi antar att det finns spelformer som är mer riskfyllda än det spel som sker för allmännyttiga ändamål, så är det många som nyttjar dessa spelformer i absoluta antal. Vi tror på en mer konsekvent bonusreglering sett till konsumentskyddet och nuvarande kunskapsläge. Vi vill därför att riksdagen ska avslå den del i lagförslaget som gäller undantag från bonusbegränsningar för spel för allmännyttiga ändamål när det kommer till bonusbegränsningen.

3. Kassaregister för förströelsespel, punkt 3 (C)

av Catarina Deremar (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår regeringens förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244).

Därmed bifaller riksdagen motion 2021/22:4758 av Catarina Deremar m.fl. (C) yrkande 1 och avslår proposition 2021/22:242 punkt 4.

Ställningstagande

Det är välkommet att den tidigare regeringen äntligen uppfyller riksdagens tillkännagivande från 2015 om att den s.k. flipperspelslagen, eller lagen om anordnande av visst automatspel, avskaffas. Det är en otidsenlig lag som var felaktig redan vid sitt införande 1982. Tyvärr skulle ett genomförande innebära att detta spelande och denna kulturform avsevärt försvåras.

Genom ett krav på att den som anordnar dessa spel ska använda kassaregister, riskerar många verksamheter helt enkelt att upphöra. Det finns ingen tillverkare i världen som har kvittosystem i sina maskiner. Det har inte heller funnits tidigare. Detta krav är alltså världsunikt. Det finns inte heller teknisk möjlighet att på exempelvis flipperspel eller arkadmaskiner komplettera dessa med kvittosystem. I propositionen hänvisas till att det går att sälja polletter i kassan i stället. Den tidigare regeringen har därmed visat sin okunskap om branschen. Tiden för varje transaktion och kostnaden för betalning skulle troligtvis äta upp stora delar av vinsten med verksamheten när det behöver göras enskilda transaktioner för varje tillfälle. Många platser har dessutom redan växlingsautomater där man får polletter och där alla

transaktioner registreras och bokförs. De platser som har en inträdesavgift registrerar även denna enligt konstens alla regler. Behovet av kassaregister är därmed minimalt och orsakar enbart ökade kostnader och minskar tillgängligheten till denna form av underhållning. Märkligast av allt är att det i decennier gått utmärkt att bedriva verksamheten utan kassaregister. Ingenting i verksamheterna har förändrats som motiverar att nya krav införs. Det finns inga tecken på att det skulle förekomma svarta pengar eller misskötsel. I takt med att det kontantlösa samhället utvecklats, har snarare möjligheten att nyttja maskinerna för svarta transaktioner avsevärt minskat.

Flipperspel, arkadspel och dylika maskiner är en del av vårt kulturarv. Det är ett spelande som många har minnen från och som spänner över generationer. Ett krav på kassaregister, trots att det inte behövs, kommer att orsaka stora kostnader för verksamheterna, minska tillgängligheten och begränsa verksamheterna till större lokaler, företrädesvis i större städer. Det kommer också att bli avsevärt svårare att delta på utställningar och mässor och på andra sätt visa upp och dela med sig av sina spel till allmänheten. För vissa verksamheter har kravet på kassaregister bedömts som mindre lämpligt eller oproportionerligt i förhållande till verksamhetens karaktär eller omfattning. Det gäller bl.a. förströelsespel. Det finns inget i den tidigare regeringens bedömning eller motiveringar som motiverar att den bedömningen skulle ändras. Således bör det tydliggöras i lagstiftningen att förströelsespel även fortsättningsvis ska vara undantaget från lagen om kassaregister. De delar av propositionen som rör borttagandet av det undantaget bör därför avslås.

4. Överenskommelsen mellan Sverige och Finland om automatspel , punkt 4 (S)

av Lawen Redar (S), Lars Mejern Larsson (S), Azadeh Rojhan (S), Ewa Pihl Krabbe (S) och Annette Rydell (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen

a) godkänner att överenskommelsen mellan Konungariket Sverige och Republiken Finland om automatspel på passagerarfartyg i reguljär linjetrafik mellan Sverige och Finland (SÖ 1979:40) sägs upp,

b) antar regeringens förslag till lag om ändring i spellagen (2018:1138).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2021/22:242 punkterna 1 och 6 samt avslår motionerna

2021/22:4758 av Catarina Deremar m.fl. (C) yrkande 2 och

2022/23:12 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkande 5.

Ställningstagande

Vi anser, i likhet med vad som framhålls i propositionen, att den svenska spelregleringen som utgångspunkt ska vara heltäckande och omfatta allt spel som tillhandahålls på svenskt territorium och på svenska fartyg, även om dessa är i internationell trafik. Förutsättningarna för att tillhandahålla kommersiellt spel ska vara likvärdiga för samtliga spelföretag på den svenska spelmarknaden. Detta synsätt präglar även skattelagstiftningen. Undantaget från kravet på svensk spellicens i överenskommelsen mellan Sverige och Finland om automatspel, och den skattebefrielse som följer av det, innebär därför en omotiverad särbehandling av vissa spelföretag.

I propositionen framförs att behovet av en spelreglering på passagerarfartyg i reguljär linjetrafik mellan Sverige och Finland för svenskt vidkommande är väl tillgodosett genom spellagen och den lösning som bäst tillgodoser behovet av en heltäckande och enhetlig spellagstiftning är därför att låta allt spel på svenskt territorium omfattas av spellagen. Det har heller inte framkommit något som tyder på att skillnader i lagstiftning länderna emellan inte skulle vara möjliga att hantera. Vi anser därför att överenskommelsen bör sägas upp och tillstyrker därmed propositionens förslag och avstyrker motionsförslagen.

5. Riskklassificering av spel, punkt 8 (V, MP)

av Amanda Lind (MP) och Vasiliki Tsouplaki (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2021/22:4755 av Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V) yrkande 1 och
2021/22:4760 av Roland Utbult m.fl. (KD).

Ställningstagande

Spelandet är ett folkhälsoproblem som måste tas på allvar och hanteras politiskt.

En riskklassificering av olika spelformer skulle ge konsumenter en tydlig varning om vilka spel som är mer riskabla än andra. Det är viktigt att den som vill spela om pengar kan göra ett medvetet val. Forskarna pekar ut riskfaktorer såsom när det är mycket kort tid mellan insats/köp och resultat i ett spel. Nätkasino utgör därför en större risk än månadslotterier.

Ett system med riskklassificering skulle också möjliggöra en differentiering vid framtagande av föreskrifter om spelansvarsåtgärder och marknadsföringsbegränsningar. Ett sådant system har potential att hjälpa i

arbetet mot spelberoende och underlätta i lagstiftningsarbetet eftersom man kunde rikta olika insatser till olika riskklasser. Klassificeringen skulle därmed öka transparensen och fungera som ett kunskapsunderlag för framtida regleringar på spelområdet.

I propositionen framförs att även om vissa spelformer är mer riskfyllda än andra så är det problematiskt att göra en riskklassificering på förhand eftersom spelformer och distributionskanaler förändras över tid. Detta håller jag med om och vill inte i lagtext peka ut vissa spel. Ett sådant system måste uppdateras kontinuerligt i och med att ny forskning kommer och nya spelformer slår igenom. Det finns också internationella exempel på riskklassificeringar som har varit användbara.

Spelinspektionen bör därför ges i uppdrag att, i samråd med Folkhälsomyndigheten, utarbeta en modell för riskklassificering av olika spelformer.

6. Information om kunders ekonomi och hälsa, punkt 9 (SD)

av Angelika Bengtsson (SD), Jonas Andersson (SD), Runar Filper (SD) och Leonid Yurkovskiy (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:12 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkande 3.

Ställningstagande

I Statskontorets slutrapport om utvärderingen av omregleringen av spelmarknaden lyfts omsorgsplikten fram som ett av de områden som har förbättringspotential inför framtiden. Statskontoret konstaterar att om spelföretag ska kunna leva upp till omsorgsplikten behöver de tillgång till uppgifter om kunders ekonomi och hälsa för att kunna öka precisionen när de kontaktar personer med problemspelande. För att förbättra omsorgsplikten bör därför spelföretagen tillåtas att erhålla fler uppgifter om kunders ekonomi och hälsa än vad som är fallet i dag.

7. Förbud mot att erbjuda spel på kredit, punkt 10 (SD)

av Angelika Bengtsson (SD), Jonas Andersson (SD), Runar Filper (SD) och Leonid Yurkovskiy (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2021/22:4761 av Jonas Andersson i Lingham m.fl. (SD) yrkande 3.

Ställningstagande

Vi motsätter oss undantaget från förbudet för licenshavare och spelombud att erbjuda eller lämna kredit för insatser i spel som i dag finns i spellagen. Ett exempel på problemet med att bedriva spelverksamhet på kredit går att finna hos Kombispiel, ett spelbolag ägt av Socialdemokraterna och SSU. Bolaget har utnyttjat sitt undantag från spellagen för att bedriva spelverksamhet på kredit – en verksamhet som enligt Dagens Nyheter den 4 september 2017 ska ha drivit tusentals personer till Kronofogdemyndigheten för att de inte kunnat betala sina lotter till bolaget. Vi vill därför att det inte ska vara tillåtet med undantag från förbudet mot att erbjuda spel på kredit och vill att undantaget i spellagen på sikt ska tas bort.

8. Spelpaus, punkt 11 (SD)

av Angelika Bengtsson (SD), Jonas Andersson (SD), Runar Filper (SD) och Leonid Yurkovskiy (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2022/23:12 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkande 4 och
bifaller delvis motionerna
2021/22:4755 av Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V) yrkande 4 och
2021/22:4759 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkande 1.

Ställningstagande

Statskontoret lyfter i sin slutrapport om utvärderingen av omregleringen av spelmarknaden fram att verktyget Spelpaus.se har förbättringspotential. Spelpaus.se gör det möjligt för problemspelare att stänga av sig från spelföretag med svensk licens, men olicensierade spel är fortfarande tillgängliga. Statskontoret uttrycker specifikt att Spelpaus.se är ett verktyg som kan utvecklas. Det finns en problematik i dagsläget med att spelare stänger av sig från spel i stället för att söka vård eller stöd, och att vissa av dessa spelare fortsätter att spela hos olicensierade spelföretag. Vi anser därför att det bör utredas vilka åtgärder som behöver vidtas för att förbättra Spelpaus.se.

9. Spelpaus, punkt 11 (V)

av Vasiliki Tsouplaki (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:4755 av Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V) yrkande 4 och
bifaller delvis motionerna

2021/22:4759 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkande 1 och

2022/23:12 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkande 4.

Ställningstagande

Sedan den 1 januari 2019 kan personer med svenskt personnummer själva anmäla avstängning från allt licensierat spel som kräver registrering enligt spellagen. Spelpaus.se är Spelinspektionens domän där självavstängningsregistret är tillgängligt för allmänheten. När någon vill spela hos ett licensierat bolag och registrerar sig som ny spelare eller loggar in i spelsystemet måste spelbolaget kontrollera mot Spelpaus.se om han eller hon har stängt av sig från spel. Marknadsföring får inte riktas direkt till en spelare som har stängt av sig från spel. Bestämmelsen infördes eftersom det är angeläget att skydda enskilda personer med spelproblem från direktreklam. Över 70 000 personer har för tillfället stängt av sig genom det nationella avstängningsregistret Spelpaus.se.

Det finns i dag ingen instans som i uppsökande syfte kontaktar de personer som har anmält sig i registret för att erbjuda dem stöd och hjälp. Följden för dem som har ett spelberoende och som har anmält sig i registret i ett försök att själva klara av att sluta blir att de många gånger söker sig till olicensierade bolag och därmed ändå fortsätter sitt spelande. Enligt stödlinjen är det så

många som 58 procent som fortsätter att spela på de olagliga sidorna. Här finns en lucka i systemet som borde kunna täppas till genom införandet av en bestämmelse om att, utifrån uppgifterna i registret, kunna erbjuda stöd, behandling och vid behov hjälp från kommunernas skuldrådgivning.

Regeringen bör därför utreda hur uppsökande arbete kan bedrivas för att intensifiera arbetet med att nå spelberoende och erbjuda stöd.

10. Spelpaus, punkt 11 (MP)

av Amanda Lind (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:4755 av Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V) yrkande 4 och

2021/22:4759 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkande 1 och

bifaller delvis motion

2022/23:12 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkande 4.

Ställningstagande

Genom tjänsten spelpaus.se som Spelinspektionen är ansvarig för kan en spelare som upplever problem med sitt spelande stänga av sig. Det är i grunden en bra funktion som syftar till att färre ska ha möjlighet att råka illa ut på grund av sitt spelande. Tyvärr kan en avstängning genom spelpaus.se ge mer negativ effekt för en spelare om han eller hon ångrar sin avstängning och därför i stället söker sig till olicensierade spelbolag där det inte råder någon kontroll eller konsumentskydd för att kunna fortsätta spela.

Det finns i dag ingen instans som i uppsökande syfte kontaktar de personer som har anmält sig i registret för att erbjuda dem stöd och hjälp. För att statens spelansvar inte ska ta slut vid en avstängning bör därför alla som stänger av sig via spelpaus.se få en snabb kontakt för rådgivning och ges vidare stöd vid spelproblem eller spelmissbruk, t.ex. behandling och vid behov hjälp från kommunernas skuldrådgivning.

Regeringen bör utreda hur det uppsökande arbete kan bedrivas för att intensifiera arbetet med att nå spelberoende och erbjuda stöd. Spelinspektionen bör även få i uppdrag att utveckla spelpaus.se med förbättrade funktioner.

11. Restaurangkasinon, punkt 12 (V)

av Vasiliki Tsouplaki (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion 2021/22:4755 av Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V) yrkande 3.

Ställningstagande

I och med den nya spellagstiftningen höjdes insatsgränserna för kasinon och möjliggjorde därför för restaurangkasinobolagen att göra större vinster på verksamheten. Det innebär också att verksamheten sedan några år tillbaka växer. Det spelas om högre summor och vinsterna för näringsidkaren blir större.

Det behöver därför göras en översyn av restaurangkasinon och villkoren för dem. Det är ett stort problem att de personer som har spelproblematik och som använder sig av Spelpaus.se för att stänga av sig själva från spelande fortfarande kan gå ned till sin närmaste kvarterskrog för att spela utan kontroll. Spelinspektionen har också undantagit restaurangkasinon från regelverket för att motverka penningtvätt, som andra kasinon omfattas av, vilket har gjort att restaurangkasinon har blivit ett sätt för kriminella att dölja transaktioner.

Jag anser att restaurangkasinona måste regleras i likhet med andra spelformer och att dessa inte bör ha egna undantag. Regeringen bör därför återkomma till riksdagen med förslag på ökad reglering av restaurangkasinon där krav på lägre insatsgräns, arbete mot penningtvätt och hur restaurangkasinon ska ingå i Spelpaus.se bör ingå.

12. Måttfullhet vid marknadsföring av spel , punkt 13 (V)

av Vasiliki Tsouplaki (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion 2021/22:4755 av Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V) yrkande 2.

Ställningstagande

Folkhälsomyndigheten har konstaterat att spelreklam troligen inte är en huvudorsak till spelproblem men att dess påverkan inte är försumbar. Spelreklamen innebär därför en risk för redan mycket utsatta grupper. Reklamen från nätkasinet har varit mycket omfattande på senare tid, samtidigt som spelproblemen relaterade till just denna spelform har ökat kraftigt. Reklamen kan därför ha bidragit till att koncentrera spelproblemen till den här särskilt riskfyllda spelformen.

Enligt den nuvarande spellagen ska måttfullhet iaktas vid marknadsföring av spel till konsumenter. Marknadsföringen får inte riktas särskilt till personer under 18 år. Marknadsföring får inte heller riktas direkt till en spelare som har stängt av sig från spel. Kommersiella meddelanden om spel ska innehålla tydlig information om lägsta ålder för att få spela. Otillbörlig marknadsföring kan leda till att en näringsidkare förbjuds att använda marknadsföringen enligt marknadsföringslagen.

I propositionen föreslås att kravet om måttfullhet inte ska förändras men att en helhetsbedömning generellt ska göras. Man menar att ett krav på särskild måttfullhet skulle innebära att högre krav ställs på marknadsföringens utformning och att utrymmet för vissa former av marknadsföring minskar. Det instämmer jag i men menar att det är viktigt att en förändring tar hänsyn till konsumentskyddet i första hand och inte till reklamintäkter hos mediebolag. Jag förordar därför en liknande reglering av spelreklam som av alkoholreklam. Vid marknadsföring av alkoholdryck ska särskild måttfullhet iaktas. Särskild måttfullhet innebär bl.a. att marknadsföring inte får vara uppsökande eller påträngande eller uppmana till bruk av alkohol. Ett krav på särskild måttfullhet ser också över utbredningen av spelreklam. I dag kan barn mötas av spelreklam på stan, vid busshållplatsen på väg till skolan och i halvleksreklamen på den tv-sända matchen. Det normaliserar spel om pengar och sänker trösklarna för ungdomar att testa.

Regeringen bör därför återkomma med ett förslag på ett krav på särskild måttfullhet avseende spelreklam.

13. Lotteri- och kasinoliknande inslag i dataspel, punkt 14 (SD)

av Angelika Bengtsson (SD), Jonas Andersson (SD), Runar Filper (SD) och Leonid Yurkovskiy (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2022/23:12 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkande 2.

Ställningstagande

Lotteri- och kasinoliknande inslag i dataspel är ett relativt nytt fenomen. Ofta handlar om det barn och unga som kommer i kontakt med sådana inslag genom spel i form av s.k. lootlådor. Värt att notera är att det ofta är monetära transaktioner som görs för att kunna spela på lotteri- och kasinoliknande inslag i dataspel. Det är lätt hänt att beloppen för detta spelande snabbt drar iväg. För denna form av spelande är barn och unga ofta en målgrupp. Den förra regeringen gör i propositionen bedömningen att spellagens tillämpningsområde inte bör utvidgas för att täcka in lotteri- och kasinoliknande inslag i dataspel som inte redan omfattas av lagens tillämpningsområde. Precis som flera remissinstanser nöjer vi oss dock inte med att inte göra någonting sett till dagens situation. Vi välkomnar kunskapshöjande insatser kring frågan, men vi menar att det också behöver utredas vidare vilka åtgärder som behöver vidtas för att stärka konsumentskyddet vid lotteri- och kasinoliknande inslag i dataspel, i synnerhet för att skydda barn och unga.

14. Allmännyttiga lotterier, punkt 16 (SD)

av Angelika Bengtsson (SD), Jonas Andersson (SD), Runar Filper (SD) och Leonid Yurkovskiy (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:4761 av Jonas Andersson i Lingham m.fl. (SD) yrkande 2.

Ställningstagande

Vi motsätter oss att politiska partier, samt organisationer och bolag som ägs av politiska partier, i spellagens mening ska anses vara allmännyttiga ändamål och ha möjlighet att bedriva lotteriverksamhet. Detta undantag har utnyttjats av Socialdemokraterna under flera år. Senast 2020 omsatte de socialdemokratiskt ägda A-lotterierna 160 miljoner kronor.

Vi menar att undantaget för allmännyttiga ändamål är legitimt när det gäller föreningsliv, men i dagsläget går en ansenlig del av lotteriintäkterna inte till det lokala civilsamhället utan snarare till att dryga ut Socialdemokraternas partikassa. Vi vill förhindra att politiska partier och bolag ägda av politiska partier ska omfattas av undantaget för allmännyttiga organisationer i

spellagen. Vi föreslår därför en översyn av lagstiftningen i fråga om vad som ska anses vara allmännyttiga ändamål.

Särskilda yttranden

1. Krav på måttfullhet vid marknadsföring av spel, punkt 1 (S)

Lawen Redar (S), Lars Mejern Larsson (S), Azadeh Rojhan (S), Ewa Pihl Krabbe (S) och Annette Rydell (S) anför:

Vi anser att propositionens förslag vad gäller måttfullhet vid marknadsföring av spel är väl avvägt och bör antas.

I 15 kap. spellagen finns särskilda bestämmelser om marknadsföring av spel. Av 1 § framgår bl.a. att måttfullhet ska iakttas vid marknadsföring av spel till konsumenter. För att avgöra om en marknadsföringsåtgärd är måttfull måste en helhetsbedömning göras. Avgörande för bedömningen bör vara hur marknadsföringen är ägnad att uppfattas av den krets till vilken den riktar sig, det medium som används och det innehåll marknadsföringen har (prop. 2017/18:220 s. 163, 164 och 328). En utgångspunkt vid bedömningen är att bild och text ska ge en saklig, balanserad och vederhäftig presentation av den marknadsförda spelformen. Kommersiella budskap ska begränsas till relevanta fakta rörande spelet, presenterade i så saklig form som möjligt och utan ovidkommande inslag. Marknadsföringen ska inte framställa spel som något socialt attraktivt eller antyda att spel bidrar till social framgång. Inte heller ska det finnas antydningar om att spel kan vara ett alternativ till arbete, en lösning på finansiella problem eller en form av finansiell investering. Vidare ska budskapens utformning, samt deras färg, bild, typografi, layout etc., bedömas utifrån kravet på måttfullhet. Det innebär att varken direktmarknadsföring eller utomhusreklam, som sådan, är oförenlig med kravet på måttfullhet, utan får bedömas utifrån en helhetsbedömning. För att uppfylla kravet på måttfullhet ska marknadsföringen inte heller vara påträngande (prop. 2016/17:8 s. 46). Vägledning för bedömningen finns bl.a. i Konsumentverkets praxis och allmänna råd, i Europeiska kommissionens rekommendation 2014/478/EU av den 14 juli 2014 om principer för att skydda konsumenter och spelare i samband med onlinespeltjänster och för att förhindra att underåriga spelar onlinespel om pengar samt i branschorganisationernas riktlinjer för marknadsföring. Som ett exempel på vad som kan anses strida mot måttfullhetskravet kan nämnas marknadsföring som förmedlar bilden av att spel är riskfritt eller liknande om så inte är fallet. Det får också anses strida mot kravet på måttfull marknadsföring att exempelvis ange att ett erbjudande är gratis, om det krävs att spelaren själv måste satsa pengar eller göra någon annan motprestation, som t.ex. att lämna person- eller kontaktuppgifter, för att kunna ta del av det (prop. 2017/18:220 s. 164 och 328).

Med detta sagt ställer vi oss bakom propositionens förslag att inte införa ett krav på särskild måttfullhet. Införande av ett sådant krav på spelområdet skulle kunna påverka möjligheten till sådana marknadsföringsåtgärder som många

allmännyttiga lotterier använder sig av, t.ex. direktmarknadsföring och telefonförsäljning vilket i förlängningen skulle kunna leda till minskade intäkter för föreningslivet, de ideella organisationerna och civilsamhället i stort. Införandet av ett högre krav på marknadsföring av spel skulle också kunna påverka omfattningen av spelbolagens marknadsföring och därmed leda till mindre intäkter.

Sammanfattningsvis finns det anledning att ta oron för att marknadsföringen har en stark påverkan på bl.a. barn och ungdomar, på allvar. Marknadsföringen av spel riskerar dessutom att påverka personer med spelproblem negativt och kan leda till mycket allvarliga konsekvenser för både den enskilde och hans eller hennes närstående. Vi förordar därför på samma sätt som propositionen ett justerat krav på måttfullhet. Den närmare innebörden av måttfullhetskravet bör även fortsättningsvis utvecklas genom praxis. Det finns dock skäl för att i spellagen förtydliga att det vid den helhetsbedömning som ska göras ska tas särskild hänsyn till hur riskfyllt det spel som marknadsförs är. Vi ansluter oss därför till förslaget om att en helhetsbedömning ska göras för att avgöra om marknadsföringen är måttfull. Vid bedömningen ska det särskilt beaktas hur stor risk det aktuella spelet innebär för utvecklande av spelproblem och i vilken utsträckning marknadsföringen riskerar att nå personer under 18 år.

2. Krav på måttfullhet vid marknadsföring av spel, punkt 1 (V)

Vasiliki Tsouplaki (V) anför:

Vänsterpartiet beklagar att den nya regeringen inte väljer att skärpa lagstiftningen vad gäller spelreklam. Redan i utredningsskedet föreslog vi att man skulle titta närmare på möjligheterna till ett förbud mot spelreklam men så blev inte fallet och då har vi i andra hand förordat användning av begreppet särskild måttfullhet som gäller vid alkoholreklam i dag. I vår följdmotion betonade vi att det ska vara möjligt att ha olika regelverk beroende på hur riskfyllt ett spel är. Det yrkandet behandlas under punkt 13 och där finns även vår reservation med en utförligare argumentation i den frågan. I väntan på nytt lagförslag som i högre grad tar sikte på utbredningen och inte bara utformningen av spelreklamen ställer jag mig idag bakom reservationen med S och MP under punkt 1.

BILAGA I

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2021/22:242 En förstärkt spelreglering:

1. Riksdagen godkänner att överenskommelsen mellan konungariket Sverige och Republiken Finland om automatspel på passagerarfartyg i reguljär linjetrafik mellan Sverige och Finland (SÖ 1979:40) sägs upp.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om upphävande av lagen (1982:636) om anordnande av visst automatspel.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om skyldighet att lämna uppgifter om utvecklingen på spelmarknaden.
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244).
5. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i spellagen (2018:1138).
6. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i spellagen (2018:1138).
7. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2018:1139) om skatt på spel.

Följdmotionerna

2021/22:4755 av Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Spelinspektionen, i samråd med Folkhälsomyndigheten, bör ges i uppdrag att utarbeta en modell för riskklassificering av olika spelformer och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma med ett förslag på ett krav på särskild måttfullhet avseende spelreklam och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag på ökad reglering av restaurangkasinon där krav på lägre insatsgräns, arbete mot penningtvätt och hur restaurangkasinon ska ingå i spelpaus.se bör ingå, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda hur uppsökande arbete kan bedrivas för att intensifiera arbetet med att nå spelberoende och erbjuda stöd, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2021/22:4758 av Catarina Deremar m.fl. (C):

1. Riksdagen avslår regeringens förslag i de delar som rör skyldighet att använda kassaregister för förströelsespel.
2. Riksdagen avslår regeringens förslag i den del som avser uppsägning av överenskommelsen mellan Sverige och Finland om automatspel på passagerarfartyg i reguljär linjetrafik mellan Sverige och Finland.

2021/22:4759 av Kristina Axén Olin m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska ge Spelinspektionen i uppdrag att utveckla webbplatsen Spelpaus för att säkra att den som har stängt av sig för spelande får hjälp och stöd, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av bonusmöjligheter till befintliga spelare inom licenssystemet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att staten ska dela Svenska Spel i två strikt skilda bolag, där de konkurrensutsatta spelformerna koncentreras i ett av bolagen och de monopolistiska spelformerna i ett annat, och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att staten ska sälja den del av Svenska Spel som verkar på en konkurrensutsatt marknad och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag för att motverka matchfixning och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utvärdera den nya spellagen och dess konsekvenser på spelmarknaden om två år och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen avslår propositionen i den del som rör en justering av måttfullhetskravet i marknadsföringen.

2021/22:4760 av Roland Utbult m.fl. (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utarbeta en modell för riskklassificering av olika spelformer och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4761 av Jonas Andersson i Lingham m.fl. (SD):

1. Riksdagen avslår lagförslaget om att licenshavare som enbart tillhandahåller spel för allmännyttiga ändamål ska undantas från bonusbegränsningarna.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av lagstiftningen i fråga om vilka som i lagens mening ska anses vara

allmännyttiga ändamål, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inte tillåta undantag från förbudet mot att erbjuda spel på kredit och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:12 av Jonas Andersson m.fl. (SD):

1. Riksdagen avslår regeringens förslag avseende justeringen av kravet på måttfullhet vid marknadsföring av spel.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda vidare vilka åtgärder som behöver vidtas för att stärka konsumentskyddet avseende lotteri- och kasinoliknande inslag i datorspel, i synnerhet för att skydda barn och unga, och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att spelföretag ska få erhålla fler uppgifter om kunders ekonomi och hälsa och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda vilka åtgärder som behöver vidtas för att förbättra Spelpaus.se och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen avslår regeringens förslag i den del som avser uppsägning av överenskommelsen mellan Sverige och Finland gällande automatspel på passagerarfartyg i reguljär linjetrafik mellan Sverige och Finland.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om upphävande av lagen (1982:636) om anordnande av visst automatspel

Härigenom föreskrivs att lagen (1982:636) om anordnande av visst automatspel ska upphöra att gälla.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2023.
 2. Den upphävda lagen gäller dock fortfarande för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

2 Förslag till lag om skyldighet att lämna uppgifter om utvecklingen på spelmarknaden

Härigenom föreskrivs¹ följande.

1 § Den myndighet som regeringen bestämmer ska följa och informera om utvecklingen på spelmarknaden (spelmarknadsmyndigheten).

2 § Med spel avses i denna lag detsamma som i spellagen (2018:1138).

3 § En licens- eller tillståndshavare enligt spellagen (2018:1138) ska till spelmarknadsmyndigheten lämna de uppgifter om ett visst spel som myndigheten behöver för att följa utvecklingen på spelmarknaden.

4 § Uppgiftsskyldigheten enligt denna lag omfattar inte

1. utredningar i enskilda ärenden som rör tillämpning av spellagen (2018:1138), eller
2. personuppgifter.

5 § Spelmarknadsmyndigheten får förelägga en licens- eller tillståndshavare enligt spellagen (2018:1138) att lämna uppgifter enligt 3 §. Ett föreläggande får förenas med vite.

6 § Beslut om föreläggande enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

7 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om regelbundet återkommande uppgiftsskyldighet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2023.

¹ Se Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster.

3 Förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)

Härigenom föreskrivs att 39 kap. 5 § skatteförfarandelagen (2011:1244) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

39 kap.

5 §¹

Skyldigheten att använda kassaregister gäller inte för den som

1. bara i obetydlig omfattning säljer varor eller tjänster mot kontant betalning eller mot betalning med kontokort,

2. är befriad från skattskyldighet enligt inkomstskattelagen (1999:1229) för inkomst från sådan försäljning som avses i 4 §,

3. bedriver taxitrafik enligt taxitrafiklagen (2012:211),

4. säljer varor eller tjänster genom distansavtal eller hemförsäljningsavtal,

5. säljer varor eller tjänster med hjälp av en varuautomat eller annan liknande automat eller i en automatiserad affärslokal,

5. säljer varor eller tjänster med hjälp av en varuautomat eller annan liknande automat eller i en automatiserad affärslokal, *eller*

6. *anordnar automatspel enligt lagen (1982:636) om anordnande av visst automatspel, eller*

7. tillhandahåller automatspel enligt spellagen (2018:1138).

6. tillhandahåller automatspel enligt spellagen (2018:1138).

Vid bedömningen enligt första stycket 1 av om det är fråga om försäljning i obetydlig omfattning ska det särskilt beaktas om försäljningen normalt uppgår till eller kan antas komma att uppgå till sammanlagt högst fyra prisbasbelopp under ett beskattningsår.

Undantaget i första stycket 2 gäller inte för en näringsidkare som driver verksamhet i Sverige utan fast driftställe i landet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2023.

¹ Senaste lydelse 2018:1146.

4 Förslag till lag om ändring i spellagen (2018:1138)

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om spellagen (2018:1138)

dels att rubriken närmast före 11 kap. 7 § ska utgå,

dels att 1 kap. 3 och 5 §§, 4 kap. 4 och 8 §§, 6 kap. 11 §, 11 kap. 1, 9 och 10 §§, 14 kap. 9 §, 15 kap. 1, 4 och 6 §§, 16 kap. 2 §, 18 kap. 2, 12 och 13 §§, 19 kap. 2, 10 och 13 §§, 21 kap. 8, 11 och 13 §§ och rubriken närmast före 15 kap. 6 § ska ha följande lydelse,

dels att rubriken till 3 kap. ska lyda ”Krav på spelverksamhet och förbud mot främjande av olovligt spel”,

dels att det ska införas tio nya paragrafer, 3 kap. 7 §, 11 kap. 6 a–6 e och 11 §§, 16 kap. 1 a § och 21 kap. 10 a och 14 a §§, och närmast före 3 kap. 7 §, 11 kap. 6 a § och 21 kap. 10 a § nya rubriker av följande lydelse,

dels att det närmast före 3 kap. 1 § ska införas en ny rubrik som ska lyda ”Krav på spelverksamhet”.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

3 §

Lagen är tillämplig på spel som tillhandahålls på svenska fartyg och svenska luftfartyg, oavsett var fartyget befinner sig.

Lagen är inte tillämplig på spel som tillhandahålls på *utländska luftfartyg som flyger över svenskt territorium utan att trafikera en svensk flygplats.*

Lagen är inte tillämplig på spel som tillhandahålls på

1. utländska fartyg som passerar svenskt territorium med stöd av rätten till oskadlig genomfart enligt 3 kap. i Förenta nationernas havsrättskonvention av den 10 december 1982, eller

2. utländska luftfartyg som flyger över svenskt territorium utan att trafikera en svensk flygplats.

5 §

Lagen är inte tillämplig på köp av svenska statens premieobligationslån eller vadhållning på det framtida värdet av finansiella aktiviteter.

Lagen är inte heller tillämplig på automatspel som omfattas av lagen (1982:636) om anordnande av visst automatspel.

¹ Se Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster.

3 kap.***Förbud mot främjande av olovligt spel***

7 §

Det är inte tillåtet att i yrkesmässig verksamhet eller annars i förvärvssyfte främja deltagande i otillåtet spel eller spel som tillhandahålls utan nödvändig licens enligt denna lag.

4 kap.

4 §

En licenshavare som saknar bosättning eller etablering i ett land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) ska ha en fysisk representant som är bosatt i Sverige. Representanten ska uppfylla de krav som anges i 1 och 2 §§.

En licenshavare som saknar bosättning eller etablering i ett land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet ska ha en fysisk representant som är bosatt i Sverige. Representanten ska uppfylla de krav som anges i 1 och 2 §§.

8 §

En licens ska avse en viss tid och får, om inte annat anges i denna lag, ges för högst fem år.

Om en ansökan om förnyelse av licensen har getts in senast fyra månader innan giltighetstiden för den gällande licensen går ut, ska licensen gälla till dess att spelmyn-digheten beslutat om den nya ansökan.

6 kap.

11 §

Vid försäljning av förhandsdragna fysiska lotter enligt 9 § är det *inte* tillåtet att låta spelaren själv göra sin insats med hjälp av teknisk eller elektronisk utrustning som tillhandahålls av den juridiska personen, *såvida inte* utrustningen är försedd med en slumpalsgenerator eller ett elektroniskt minne.

Vid försäljning av förhandsdragna fysiska lotter enligt 9 § är det tillåtet att låta spelaren själv göra sin insats med hjälp av teknisk eller elektronisk utrustning som tillhandahålls av den juridiska personen, *under förutsättning att utrustningen inte* är försedd med en slumpalsgenerator eller ett elektroniskt minne.

11 kap.

1 §

Licens att tillhandahålla spel enligt 5 kap 1 §, förutom licens för

Licens att tillhandahålla spel enligt 5 kap. 1 §, förutom licens för

kasino och spel på värdeautomater, samt spel enligt 7 kap. 1 § och 8 kap. 1 §, får omfatta tillhandahållande av spel tillsammans med en organisation eller ett företag som tillhandahåller spel i ett annat *EES-land*. För sådant samarbete krävs att licenshavarens samarbetspartner har tillstånd till motsvarande spel, har rätt att samarbeta internationellt och inte tillhandahåller spel utan nödvändig licens enligt denna lag.

kasino och spel på värdeautomater, samt spel enligt 7 kap. 1 § och 8 kap. 1 §, får omfatta tillhandahållande av spel tillsammans med en organisation eller ett företag som tillhandahåller spel i ett annat *land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet*. För sådant samarbete krävs att licenshavarens samarbetspartner har tillstånd till motsvarande spel, har rätt att samarbeta internationellt och inte tillhandahåller spel utan nödvändig licens enligt denna lag.

Tillstånd för spelprogramvara och innehav av automater

6 a §

Den som tillverkar, tillhandahåller, installerar eller ändrar spelprogramvara som används vid tillhandahållande av onlinespel enligt 7 kap. eller 8 kap. ska ha tillstånd för detta.

6 b §

Tillstånd för spelprogramvara får ges till den som uppfyller kraven i 4 kap. 1 § 1 och 2 och 2 § 1–3.

6 c §

Den som har tillstånd för spelprogramvara och som saknar bosättning eller etablering i ett land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet ska ha en fysisk representant som är bosatt i Sverige. Representanten ska uppfylla de krav som anges i 4 kap. 2 § 1–3.

6 d §

Tillståndshavaren ska utfärda fullmakt för representanten att i alla frågor som rör verksamheten enligt tillståndet företräda tillståndshavaren inför svenska myndigheter, handla på tillståndshavarens vägnar samt ta emot stämning för tillståndshavaren och själv eller

genom någon annan tala och svara för denne.

6 e §

Den som har tillstånd för spelprogramvara får inte tillverka, tillhandahålla, installera eller ändra spelprogramvara åt någon som saknar nödvändig licens enligt denna lag.

9 §

Frågor om tillstånd enligt 7 § prövas av spelmyndigheten.

Frågor om tillstånd enligt 6 a och 7 §§ prövas av spelmyndigheten.

10 §

Spelmyndigheten får förena ett tillstånd med villkor för innehavet.

Spelmyndigheten får förena ett tillstånd med villkor för *hanteringen av spelprogramvara eller för innehavet av automater.*

11 §

Ett tillstånd för spelprogramvara ska avse en viss tid och får ges för högst fem år.

Om en ansökan om förnyelse av tillståndet har getts in senast fyra månader innan giltighetstiden för det gällande tillståndet går ut, ska tillståndet gälla till dess att spelmyndigheten beslutat om den nya ansökan.

14 kap.

9 §

En licenshavare får endast vid det första tillfället då en spelare spelar på något av licenshavarens spel erbjuda eller lämna bonus.

Licenshavare som enbart tillhandahåller spel enligt 6 kap. får dock erbjuda och lämna bonus även vid andra tillfällen.

15 kap.

1 §

Vid marknadsföring av spel till konsumenter ska *måttfullhet iakttas.*

Marknadsföringen får inte riktas särskilt till personer under 18 år.

Marknadsföring av spel till konsumenter ska vara *måttfull.*

För att avgöra om marknadsföringen är måttfull ska en helhetsbedömning göras. Vid bedömningen ska det särskilt beaktas hur stor

risk det aktuella spelet innebär för utvecklande av spelproblem och i vilken utsträckning marknadsföringen riskerar att nå personer under 18 år.

Marknadsföringen får inte riktas särskilt till personer under 18 år.

4 §

Marknadsföring som strider mot 1 eller 2 § ska vid tillämpningen av 5, 23 och 26 §§ marknadsföringslagen (2008:486) anses som otillbörlig mot konsumenterna.

Marknadsföring som strider mot 1 eller 2 § ska vid tillämpningen av 5, 23 och 26 §§ marknadsföringslagen (2008:486) anses som otillbörlig mot konsumenterna. *Ett handlande som strider mot 2 § kan medföra marknadsstörningsavgift enligt bestämmelserna i 29–36 §§ marknadsföringslagen.*

Om information som anges i 3 § inte lämnas ska marknadsföringslagen tillämpas, med undantag av bestämmelserna i 29–36 §§ om marknadsstörningsavgift. Sådan information ska anses vara väsentlig enligt 10 § tredje stycket marknadsföringslagen.

Reklam i radio och tv

Reklam i radio och tv samt på videodelningsplattformar

6 §

Reklam för spel som tillhandahålls av någon som saknar nödvändig licens enligt denna lag får inte förekomma i tv-sändningar, beställ-tv, sökbar text-tv eller ljudradiosändningar som omfattas av radio- och tv-lagen (2010:696).

Reklam för spel som tillhandahålls av någon som saknar nödvändig licens enligt denna lag får inte förekomma i tv-sändningar, beställ-tv, sökbar text-tv eller ljudradiosändningar.

En leverantör av en videodelningsplattform får inte tillhandahålla sådan reklam före, under eller efter användargenererade videor eller tv-program på plattformen.

16 kap.

1 a §

Den som tillhandahåller online-spel enligt 7 kap. eller 8 kap. ska se till att spelprogramvaran som används är tillverkad, tillhandahållen, installerad eller ändrad av någon med tillstånd enligt 11 kap. 6 a §.

2 §

Licenshavarens spelsystem ska vara placerat i Sverige.

Spelmyndigheten får meddela undantag från kravet i första stycket, om licenshavaren *Spelsystemet får vara placerat utomlands om licenshavaren*

1. har tillåtelse att erbjuda spel i ett annat land där en offentlig myndighet övervakar licenshavarens tillhandahållande av spel och denna myndighet har ingått avtal med spelmyndigheten om tillsyn av licenshavarens tillhandahållande av spel i Sverige, eller

2. kan ge spelmyndigheten möjlighet att genomföra en tillfredsställande kontroll av spelsystemet med hjälp av fjärråtkomst eller liknande.

2. ger spelmyndigheten möjlighet att genomföra en tillfredsställande kontroll av spelsystemet med hjälp av fjärråtkomst eller liknande.

18 kap.2 §²

Spelmyndigheten har också tillsyn över att *sådan verksamhet som avses i 1 kap. 2 § första stycket 15 lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism följer den lagen.*

Spelmyndigheten har också tillsyn över att *spelverksamhet som bedrivs med licens eller registrering enligt denna lag följer lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.*

12 §

Om förutsättningarna för licens enligt 4 kap. 1–3 §§ inte längre är uppfyllda, eller om en *licenshavare* i övrigt åsidosätter sina skyldigheter enligt denna lag eller enligt föreskrifter eller villkor som meddelats med stöd av lagen, ska spelmyndigheten förelägga *licenshavaren* att inom en viss tid vidta rättelse eller besluta om förbud, ändring av villkoren eller anmärkning.

Om förutsättningarna för licens eller tillstånd för *spelprogramvara* inte längre är uppfyllda, eller om en *licens- eller tillståndshavare* i övrigt åsidosätter sina skyldigheter enligt denna lag eller enligt föreskrifter eller villkor som meddelats med stöd av lagen, ska spelmyndigheten förelägga *licens- eller tillståndshavaren* att inom en viss tid vidta rättelse eller besluta om förbud, ändring av villkoren eller anmärkning.

Om överträdelsen är allvarlig ska licensen återkallas eller, om det är tillräckligt, varning meddelas.

Om överträdelsen är allvarlig ska licensen eller tillståndet återkallas eller, om det är tillräckligt, varning meddelas.

Spelmyndigheten får avstå från ingripande om en överträdelse är ringa eller ursäktlig, om *licenshavaren* vidtar rättelse eller om någon annan myndighet har vidtagit åt-

Spelmyndigheten får avstå från ingripande om en överträdelse är ringa eller ursäktlig, om *licens- eller tillståndshavaren* vidtar rättelse eller om någon annan myndighet

² Senaste lydelse 2021:1254.

gärder mot *licenshavaren* och dessa åtgärder bedöms tillräckliga.

har vidtagit åtgärder mot *denne* och dessa åtgärder bedöms tillräckliga.

13 §

Om det finns sannolika skäl för återkallelse i ett ärende enligt 12 § får spelmyndigheten återkalla licensen fram till dess att frågan om återkallelse har prövats slutligt. Detta gäller dock endast om det behövs för att trygga konsumentskyddet eller det annars är nödvändigt från allmän synpunkt.

Ett beslut enligt första stycket gäller i högst sex månader. Om det finns särskilda skäl får beslutet förlängas en gång med ytterligare högst sex månader.

Om det finns sannolika skäl för återkallelse av *en licens* i ett ärende enligt 12 § får spelmyndigheten återkalla licensen fram till dess att frågan om återkallelse har prövats slutligt. Detta gäller dock endast om det behövs för att trygga konsumentskyddet eller det annars är nödvändigt från allmän synpunkt.

19 kap.

2 §

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet främjar deltagande i sådant spel som avses i 1 § döms för *främjande av olovligt spel* till böter eller fängelse i högst två år.

I ringa fall döms det inte till ansvar.

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet främjar deltagande i sådant spel som avses i 1 § döms för *främjande av olovligt spel* till böter eller fängelse i högst två år.

10 §

Om en *licenshavare* enligt denna lag har fått en anmärkning eller varning enligt 18 kap. 12 §, får spelmyndigheten besluta att *licenshavaren* ska betala en sanktionsavgift.

Avgiften tillfaller staten.

Om en *licens- eller tillståndshavare* enligt denna lag har fått en anmärkning eller varning enligt 18 kap. 12 §, får spelmyndigheten besluta att *denne* ska betala en sanktionsavgift.

13 §

Sanktionsavgiften enligt 10 § ska uppgå till lägst 5 000 kronor och högst tio procent av *licenshavarens* omsättning det närmast föregående räkenskapsåret.

Om överträdelsen har skett under *licenshavarens* första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är *bristfälliga*, får omsättningen uppskattas.

Sanktionsavgiften enligt 10 § ska uppgå till lägst 5 000 kronor och högst tio procent av *licens- eller tillståndshavarens* omsättning det närmast föregående räkenskapsåret.

Om överträdelsen har skett under *licens- eller tillståndshavarens* första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är *bristfälliga*, får omsättningen uppskattas.

Endast omsättning från *licenspliktig* verksamhet enligt denna lag ska beaktas.

Endast omsättning från *licens- eller tillståndspliktig* verksamhet enligt denna lag ska beaktas.

21 kap.

8 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att internationellt samarbete enligt 11 kap. 1 § också får ske med organisationer eller företag i länder utanför *EES* och om närmare förutsättningar för internationellt samarbete.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att internationellt samarbete enligt 11 kap. 1 § också får ske med organisationer eller företag i länder utanför *Europeiska ekonomiska samarbetsområdet* och om närmare förutsättningar för internationellt samarbete.

Tillstånd för spelprogramvara

10 a §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka handlingar och uppgifter som ska ges in i samband med en ansökan om tillstånd att tillverka, tillhandahålla, installera eller ändra spelprogramvara eller om ändring av ett sådant tillstånd.

11 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från registrering enligt 12 kap. 1 § och om hur kontrollerna av en spelares identitet enligt 12 kap. 2 och 4 §§ ska göras.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från registrering enligt 12 kap. 1 och 3 §§ och om hur kontrollerna av en spelares identitet enligt 12 kap. 2 och 4 §§ ska göras.

13 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. undantag från kravet på handlingsplan enligt 14 kap. 1 § och om innehållet i handlingsplanen,
2. vilken information som ska hållas tillgänglig för spelare enligt 14 kap. 4 §,
3. ytterligare gränser vid onlinespel och spel på värdeautomater samt vad som ska gälla vid ändring av satta gränser,
4. förutsättningar för en licenshavares erbjudande av bonus enligt 14 kap. 9 §,

4. förutsättningar för en licenshavares erbjudande av bonus enligt 14 kap. 9 §,

5. självtest enligt 14 kap. 10 §,
 6. självavstängning enligt 14 kap. 11 och 12 §§,
 7. vad en utbildning enligt 14 kap. 14 § ska innehålla, vilka spel utbildningskraven ska gälla, när och hur utbildning ska ske samt om undantag från vilka som ska utbildas, och
 7. vad en utbildning enligt 14 kap. 14 § ska innehålla, för vilka spel utbildningskraven ska gälla, när och hur utbildning ska ske samt om undantag från vilka som ska utbildas, och
 8. anställdas deltagande i licenshavarens spel enligt 14 kap. 15 §.

14 a §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från det bedömningsförfarande som avses i 16 kap. 3 § och i så fall föreskriva vilket annat bedömningsförfarande som i stället ska gälla.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2023 i fråga om de nya bestämmelserna i 11 kap. 6 a–6 e och 9–11 §§, 16 kap. 1 a §, 18 kap. 12 § och 19 kap. 10 och 13 §§ och i övrigt den 1 januari 2023.

2. De nya bestämmelserna i 11 kap. 6 a–6 e och 9–11 §§, 16 kap. 1 a §, 18 kap. 12 § och 19 kap. 10 och 13 §§ ska dock tillämpas på ansökningar om tillstånd enligt 11 kap. 6 a § som lämnas in till spelmyndigheten efter den 28 februari 2023 och som avser tid efter den 30 juni 2023.

5 Förslag till lag om ändring i spellagen (2018:1138)

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om spellagen (2018:1138)

dels att 1 kap. 4 § ska upphöra att gälla,

dels att 1 kap. 2 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

2 §

Lagen ska tillämpas på spel som tillhandahålls i Sverige, om inte annat följer av 3, 4 eller 5 §. Online-spel som inte riktas till den svenska marknaden ska inte anses tillhandahållna i Sverige.

Lagen ska tillämpas på spel som tillhandahålls i Sverige, om inte annat följer av 3 eller 5 §. Online-spel som inte riktas till den svenska marknaden ska inte anses tillhandahållna i Sverige.

-
1. Denna lag träder i kraft den dag som regeringen bestämmer.
 2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förhållanden som hänförs till tiden före ikraftträdandet.

¹ Se Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster.

6 Förslag till lag om ändring i lagen (2018:1139) om skatt på spel

Härigenom föreskrivs att 7 § lagen (2018:1139) om skatt på spel ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §

Behållningen för en beskattningsperiod beräknas som skillnaden mellan de sammanlagda insatserna som den skattskyldige tagit emot och de sammanlagda utbetalningarna som den skattskyldige betalat ut under perioden.

Vid bestämmande av behållningen ska endast insatser och utbetalningar som hänför sig till det svenska speldeltagandet beaktas.

Som svenskt speldeltagande räknas endast

1. deltagande i onlinespel, om spelaren är bosatt eller stadigvarande vistas i Sverige, och

2. deltagande i annat spel än onlinespel, om spelet tillhandahålls på svenskt territorium.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2023.
 2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

BILAGA 3

Skatteutskottets yttrande 2022/23:SkU3y

En förstärkt spelreglering

Till kulturutskottet

Kulturutskottet har gett skatteutskottet tillfälle att senast den 20 oktober 2022 yttra sig över proposition 2021/22:242 En förstärkt spelreglering och de följdmotioner som väckts med anledning av propositionen.

Skatteutskottet har beslutat att yttra sig över propositionen i de delar som berör utskottets beredningsområde, i huvudsak avsnitten 12, 13.1, 13.3 och 15, samt över kommittémotionerna 2022/23:12 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkande 5 och 2021/22:4758 av Catarina Deremar m.fl. (C) yrkandena 1 och 2.

Skatteutskottet föreslår att kulturutskottet tillstyrker regeringens lagförslag i berörda delar. Utskottet anser därmed att kulturutskottet bör avstyrka motionsyrkandena.

I yttrandet finns två avvikande meningar (SD, C).

Utskottets överväganden

Propositionen

Skyldigheten att använda kassaregister

Enligt 39 kap. 4 § skatteförfarandelagen (2011:1244), förkortad SFL, är den som i näringsverksamhet säljer varor eller tjänster mot kontant betalning eller mot betalning med kontokort skyldig att använda kassaregister. Syftet med regleringen är enligt regeringen att förhindra skatteundandragande och skydda seriösa företagare från illojal konkurrens från företagare som undandrar sig skatt. För vissa verksamheter har kravet på kassaregister bedömts som mindre lämpligt eller oproportionerligt i förhållande till verksamhetens karaktär eller omfattning. Det har därför i 39 kap. 5 § SFL införts undantag från skyldigheten att använda kassaregister för bl.a. den som bara i obetydlig omfattning säljer varor eller tjänster mot kontant betalning eller mot betalning med kontokort, den som anordnar automatspel enligt lagen (1982:636) om anordnande av visst automatspel (automatspelslagen) eller den som tillhandahåller automatspel enligt spellagen (2018:1138). I fråga om undantaget för spelautomater gjordes bedömningen att det för sådana automater med erforderliga tillstånd inte är realistiskt att ställa krav på registreringsutrustning på varje spelautomat (prop. 2006/07:105 s. 40).

Regeringen anför att samhällets kontroll av sådan verksamhet som omfattas av lagens tillämpningsområde upphör i samband med att automatspelslagen upphävs. Förekomsten av nödvändiga tillstånd kan därför enligt regeringen inte längre i sig motivera ett undantag från skyldigheten att använda kassaregister. Vidare betalas spelet numera ofta i separata kassar i form av t.ex. en inträdesavgift till spelhallen, en avgift för viss speltid eller köp av polletter som kan användas i automater i stället för mynt. Skyldigheten att använda kassaregister innebär således inte nödvändigtvis att varje enskild spelautomat måste ha registreringsutrustning. I de fall betalning sker på annat sätt än i automaten är det enligt regeringen i stället rimligt att kräva att anordnaren av spelet använder kassaregister. Detsamma får anses gälla för de anordnare som redan har installerat en sådan teknisk utrustning i automaten som möjliggör betalning via t.ex. Swish eller något annat elektroniskt betalningssystem och som kan kommunicera med ett kassaregister.

För de anordnare som fortfarande använder spelautomater där betalningen sker genom att mynt stoppas i automaten skulle ett krav på kassaregister även i fortsättningen kunna framstå som oproportionerligt betungande. Mot bakgrund av att detta betalsätt har minskat betydligt de senaste åren och sannolikt kommer att fortsätta minska framöver, samt eftersom det är fråga om förhållandevis få aktörer, bör förekomsten av myntautomater dock inte ensam motivera ett generellt undantag för anordnare av förströelsespel. I det fall det

är befogat finns det i stället en möjlighet för Skatteverket att medge undantag enligt 39 kap. 9 § SFL.

Mot denna bakgrund gör regeringen bedömningen att anordnare av spel på förströrelsespelsautomater fortsättningsvis bör omfattas av skyldigheten att använda kassaregister.

Spel på företag i internationell trafik

I samband med att spel på s.k. enarmade banditer förbjöds den 1 januari 1979 tillkom en konvention mellan Sverige och Finland som tillät visst automatspel på passagerarfartyg i reguljär linjetrafik mellan länderna (se prop. 1978/79:20, bet. 1978/79:NU11, rskr. 1978/79:45, nedan överenskommelsen). Syftet med överenskommelsen är enligt regeringen att begränsa anordnandet av automatspel på internationellt vatten, samtidigt som Sverige tillåter visst spel på svenskt vatten. Parterna förbinder sig också att inte ta ut skatt eller avgift för sådant spel som anordnas inom deras territorium på fartyg som inte är registrerade (flaggade) hos parten.

Huvudregeln i spellagen är att allt spel som tillhandahålls på svenskt territorium och på svenska fartyg, oavsett var fartygen befinner sig, omfattas av kravet på svensk spellicens. Överenskommelsen har beaktats i spellagen på så sätt att bestämmelserna i den har getts företräde framför regleringen i spellagen (1 kap. 4 § spellagen). Det innebär bl.a. att automatspel på passagerarfartyg i reguljär linjetrafik mellan Sverige och Finland som tillhandahålls med finskt tillstånd är undantaget från kravet på svensk spellicens.

När det gäller regleringen på skatteområdet finns bestämmelser om spel-skatt i lagen (2018:1139) om skatt på spel. I 1 § lagen om skatt på spel anges bl.a. att spelskatt ska betalas till staten för sådant licenspliktigt spel som tillhandahålls av en licenshavare enligt spellagen. Eftersom det endast är spelföretag med licens enligt spellagen som är skattskyldiga, behöver ett spelföretag med finskt tillstånd inte betala svensk spelskatt för sådant automatspel som omfattas av det finska tillståndet.

Den svenska spelregleringen ska enligt regeringen som utgångspunkt vara heltäckande och omfatta allt spel som tillhandahålls på svenskt territorium och på svenska fartyg, även om dessa är i internationell trafik. En annan viktig utgångspunkt är att förutsättningarna för att tillhandahålla kommersiellt spel ska vara likvärdiga för samtliga spelföretag på den svenska spelmarknaden. Undantaget från kravet på svensk spellicens i överenskommelsen, och den skattebefrielse som följer av det, innebär emellertid en omotiverad särbehandling av vissa spelföretag. I likhet med vad som gäller för övriga spelföretag på den svenska marknaden för spel på fartyg i internationell trafik bör det enligt regeringen inte ha någon betydelse om spelföretaget har tillstånd att tillhandahålla spel i ett annat land. Dessutom är behovet av en spelreglering på passagerarfartyg i reguljär linjetrafik mellan Sverige och Finland för svenskt vidkommande numera väl tillgodosett genom spellagen. Den lösning som bäst tillgodoser behovet av en heltäckande och enhetlig spellagstiftning är därför

att låta allt spel på svenskt territorium omfattas av spellagen. Det faktum att länderna i vissa avseenden har olika regler om spel och beskattning av spel bedöms inte utgöra tillräckliga skäl för att behålla överenskommelsen. Överenskommelsen bör därför sägas upp.

Svenskt speldeltagande i lagen om skatt på spel

Enligt lagen om skatt på spel ska licenshavare betala spelskatt med 18 procent av den månatliga behållningen från licenspliktiga spel som omfattas av lagen. Vid bestämmande av behållningen ska endast insatser och utbetalningar som hänför sig till det svenska speldeltagandet beaktas. För att undvika en konflikt mellan svensk spellagstiftning och havsrättskonventionen har regeringen föreslagit att spellagen inte ska tillämpas på spel som tillhandahålls på utländska fartyg som befinner sig i oskadlig genomfart på svenskt territorium. Eftersom spel som tillhandahålls under sådan genomfart därmed inte omfattas av licensplikt kommer spelet inte heller att omfattas av lagen om skatt på spel.

För att säkerställa att insatser och utbetalningar som hänför sig till deltagande i fysiska spel som tillhandahålls utanför svenskt territorium inte ska beaktas vid bestämmandet av behållningen för spelet föreslår regeringen att det i lagen om skatt på spel ska införas en definition av svenskt speldeltagande. Av definitionen ska det framgå att deltagande i annat spel än onlinespel endast ska anses utgöra svenskt speldeltagande om spelet tillhandahålls på svenskt territorium. Deltagande i spel på fysiska spelplatser under gränsöverskridande resor bör därmed inte kunna anses som svenskt speldeltagande när spelet sker i Sveriges ekonomiska zon. Den föreslagna definitionen omfattar även fysiska spel som tillhandahålls på en stationär plats på svenskt territorium, men är inte avsedd att medföra någon förändring av beräkningen av behållningen för sådana spel. I fråga om fysiska spel som tillhandahålls på svenskt territorium bör det även i fortsättningen sakna betydelse för beskattningen om spelaren är bosatt i Sverige eller endast vistas här tillfälligt. Det avgörande för om det rör sig om svenskt speldeltagande är i stället om spelet tillhandahålls på en fysisk plats på svenskt territorium. En definition av vad som avses med svenskt speldeltagande bör även reglera vad som avses med svenskt speldeltagande vid deltagande i onlinespel. Av förarbetena till lagen om skatt på spel framgår att vid onlinespel rör det sig om svenskt speldeltagande om spelaren är bosatt i Sverige eller stadigvarande vistas här, oavsett var spelaren befinner sig fysiskt (prop. 2017/18:220 s. 364). Definitionen av svenskt speldeltagande föreslås därför innehålla en reglering med sådan innebörd.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Regeringen föreslår att ändringarna till följd av uppsägelsen av överenskommelsen mellan Sverige och Finland om automatspel på passagerarfartyg i reguljär linjetrafik mellan länderna ska träda i kraft den dag regeringen bestämmer. Övriga ändringar ska enligt regeringen träda i kraft den 1 januari 2023. De upphävda bestämmelserna i automatspelslagen, bestämmelserna

som ändras till följd av uppsägelsen av överenskommelsen mellan Sverige och Finland och de äldre bestämmelserna i lagen om skatt på spel ska fortfarande gälla för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

Motionerna

I kommittémotion 2022/23:12 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkande 5 föreslås att riksdagen ska avslå regeringens förslag i den del som avser uppsägning av överenskommelsen mellan Sverige och Finland om automatspel på passagerarfartyg i reguljär linjetrafik mellan Sverige och Finland. Motionärerna anför att den nuvarande överenskommelsen mellan Sverige och Finland i fråga om automatspel fungerar bra, och regeringen föreslår inte någon ny lagstiftning för att ersätta överenskommelsen. Om överenskommelsen rivs upp kan det enligt motionärerna leda till stora problem för speloperatörer och rederier med krav som i praktiken blir mycket svåra att följa. Detta kan också slå mot spelare och konsumentskydd. Det kan t.ex. handla om att maskiner skulle behöva tömmas och justeras under resans gång ute till havs vid landsgränserna på grund av skillnader i skatte- och spellagstiftning mellan Sverige och Finland.

I kommittémotion 2021/22:4758 av Catarina Deremar m.fl. (C) yrkandena 1 och 2 föreslås att riksdagen ska avslå regeringens förslag i de delar som rör skyldighet att använda kassaregister för förströelsespel. Vidare föreslår motionärerna att riksdagen ska avslå regeringens förslag i den del som avser uppsägning av överenskommelsen mellan Sverige och Finland om automatspel på passagerarfartyg i reguljär linjetrafik mellan Sverige och Finland.

Motionärerna anför bl.a. att många verksamheter riskerar att upphöra om det införs ett krav på att den som anordnar dessa spel ska använda kassaregister. Det finns ingen tillverkare som har kvittosystem i sina maskiner och det har inte heller funnits tidigare. Det finns inte heller teknisk möjlighet att komplettera t.ex. flipperspel eller arkadmaskiner med kvittosystem. Regeringen hänvisar till att det i stället går att sälja polletter i kassan och visar därmed enligt motionärerna sin okunskap. Tiden för varje transaktion och kostnaden för betalningen skulle enligt motionärerna troligtvis äta upp stora delar av vinsten med verksamheten. Många platser har dessutom redan växlingsautomater där man får polletter och där alla transaktioner registreras och bokförs.

De finns enligt motionärerna ingenting i verksamheterna som har förändrats som motiverar att det införs nya krav. I takt med att det kontantlösa samhället utvecklats har möjligheten att nyttja maskinerna för svarta transaktioner minskat avsevärt.

Motionärerna anför vidare att krav på kassaregister kommer att orsaka stora kostnader för verksamheterna, minska tillgängligheten och begränsa verksamheterna till större lokaler, företrädesvis i större städer.

När det gäller förströelsespel har kravet på kassaregister bedömts som mindre lämpligt eller oproportionerligt i förhållande till verksamhetens karaktär eller omfattning. Det finns inget i regeringens bedömning som motiverar varför det undantaget ska ändras. Således bör det tydliggöras i lagstiftningen att förströelsespel även fortsättningsvis ska vara undantaget från lagen om kassaregister.

Motionärerna anför också att det är av stor betydelse att företag har likvärdiga förutsättningar på marknaden och så även spelmarknaden. Regeringens förslag att säga upp överenskommelsen mellan Sverige och Finland om automatspel på passagerarfartyg i reguljär linjetrafik mellan Sverige och Finland är dock inte rimligt och är en oproportionerlig åtgärd eftersom det i dag finns en fungerande verksamhet. Det finns heller ingen alternativ lösning på plats. Förslaget avstyrks också av Föreningen Svensk Sjöfart och Ålands Penningautomatförening (nedan PAF) utifrån flera aspekter såsom lagkonflikter mellan de olika ländernas krav på speltillstånd samt hantering av beskattning. PAF lyfter bl.a. fram att det vid en uppsägning av överenskommelsen skulle ställas krav som nästan skulle vara praktiskt omöjliga att uppfylla, såsom att göra en kassaavstämning till havs när landsgränsen passerar för att säkerställa att rätt skatt betalas.

Utskottets ställningstagande

I propositionen föreslår regeringen bl.a. att s.k. förströelsespel, dvs. automatspel som spelas enbart för nöjes skull, ska omfattas av skyldigheten att använda kassaregister. Syftet med regleringen är att förhindra skatteundandragande och illojal konkurrens. För att få en enhetlig och heltäckande spellagstiftning föreslår regeringen vidare att överenskommelsen mellan Sverige och Finland om automatspel på passagerarfartyg i reguljär linjetrafik mellan Sverige och Finland ska sägas upp samt att en definition av svenskt speldeltagande ska införas i lagen om skatt på spel för att säkerställa att insatser och utbetalningar som hänförs till deltagande i fysiska spel som tillhandahålls utanför svenskt territorium inte ska beaktas vid bestämmandet av behållningen för spelet.

Utskottet har inget att invända mot regeringens förslag och föreslår att kulturutskottet ska tillstyrka förslagen. Utskottet anser därmed att kulturutskottet bör avstyrka motionsyrkandena.

Stockholm den 20 oktober 2022

På skatteutskottets vägnar

Niklas Karlsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Niklas Karlsson (S), Per Söderlund (SD), Hanna Westerén (S), Eric Westroth (SD), Helena Bouveng (M), David Lång (SD), Mathias Tegnér (S), Boriána Åberg (M), Ilona Szatmári Waldau (V), Cecilia Engström (KD), Yasmine Eriksson (SD), Cecilia Rönn (L), Sofie Eriksson (S), Marie Nicholson (M), Peder Björk (S), Helena Vilhelmsson (C) och Rebecka Le Moine (MP).

Avvikande meningar

1. En förstärkt spelreglering (SD)

Per Söderlund (SD), Eric Westroth (SD), David Lång (SD) och Yasmine Eriksson (SD) anför:

Den nuvarande överenskommelsen mellan Sverige och Finland om automatspel fungerar bra, och regeringen föreslår inte någon ny lagstiftning för att ersätta överenskommelsen. Om överenskommelsen rivs upp kan det leda till stora problem för speloperatörer och rederier med krav som i praktiken blir mycket svåra att följa. Detta kan också slå mot spelare och konsumentskydd. Det kan t.ex. handla om att maskiner skulle behöva tömmas och justeras under resans gång ute till havs vid landsgränserna på grund av skillnader i skatte- och spellagstiftning mellan Sverige och Finland. Förslaget om att säga upp överenskommelsen mellan Sverige och Finland om automatspel på passagerarfartyg i reguljär linjetrafik mellan de båda länderna ska därför avslås.

2. En förstärkt spelreglering (C)

Helena Vilhelmsson (C) anför:

Många verksamheter riskerar att upphöra om det införs ett krav på att den som anordnar dessa spel ska använda kassaregister. Det finns ingen tillverkare som har kvittosystem i sina maskiner och det har inte heller funnits tidigare. Det finns inte heller teknisk möjlighet att komplettera t.ex. flipperspel eller arkadmaskiner med kvittosystem. Regeringen hänvisar till att det i stället går att sälja polletter i kassan och visar därmed sin okunskap. Tiden för varje transaktion och kostnaden för betalningen skulle troligtvis äta upp stora delar av vinsten med verksamheten. Många platser har dessutom redan växlingsautomater där man får polletter och där alla transaktioner registreras och bokförs.

De finns ingenting i verksamheterna som har förändrats som motiverar att det införs nya krav. Det finns heller inga tecken på att det skulle förekomma svarta pengar eller misskötsel. I takt med att det kontantlösa samhället utvecklas har snarare möjligheten att nyttja maskinerna för svarta transaktioner minskat avsevärt.

Ett krav på kassaregister kommer att orsaka stora kostnader för verksamheterna, minska tillgängligheten och begränsa verksamheterna till större lokaler, företrädesvis i större städer. Det kommer också att bli avsevärt svårare att delta på utställningar och mässor och på andra sätt visa upp och dela med sig av sina spel för allmänheten.

När det gäller förströelsespel har kravet på kassaregister bedömts som mindre lämpligt eller oproportionerligt i förhållande till verksamhetens karaktär eller omfattning. Det finns inget i regeringens bedömning som

motiverar varför det undantaget ska ändras. Således bör det tydliggöras i lagstiftningen att förströelsespel även fortsättningsvis ska vara undantaget från lagen om kassaregister. De delar av propositionen som rör borttagandet av det undantaget bör därför avslås.

Regeringens förslag att säga upp överenskommelsen mellan Sverige och Finland om automatspel på passagerarfartyg i reguljär linjetrafik mellan Sverige och Finland är inte rimligt och är en oproportionerlig åtgärd eftersom det i dag finns en fungerande verksamhet. Det finns heller ingen alternativ lösning på plats. Förslaget avstyrks också av Föreningen Svensk Sjöfart och PAF utifrån flera aspekter såsom lagkonflikter mellan de olika ländernas krav på speltillstånd samt hantering av beskattning. PAF lyfter bl.a. fram att det vid en uppsägning av överenskommelsen skulle ställas krav som nästan skulle vara praktiskt omöjliga att uppfylla, såsom att göra en kassaavstämning till havs när landsgränsen passeras för att säkerställa att rätt skatt betalas. Den delen av propositionen, som avser att överenskommelsen mellan Sverige och Finland om automatspel på passagerarfartyg i reguljär linjetrafik mellan Sverige och Finland ska sägas upp, ska därför avslås.